

La Pilastro

Revista del municipi de Bescanó

Núm 10 - Octubre 2000

Telèfons d'interès

Ajuntament:

Oficines municipals. 972 44 00 05
 Fax. 972 44 27 02
 Recaptació. 972 44 26 49
 Hotel d'Entitats. 972 44 01 60
 Piscines. 972 44 28 68
 Consultori sanitari. 972 44 25 70
 Farmàcia. 972 44 00 59
 Cinema Unió. 972 44 01 60
 Escola pública. 972 44 02 28
 Escola bressol. 972 44 03 63

Biblioteca. 972 44 07 20
 Casal d'avis. 972 44 07 79
 Mossos d'Esquadra. 088
 Creu Roja. 972 22 22 22
 Bombers. 085

Parròquies:

Sant Llorenç de Bescanó. . 972 44 02 81
 Sant Andreu d'Estanyol . . 972 44 02 81
 Sant Pere de Montfullà . . 972 23 81 89
 Sant Mateu de Vilanna . . 972 42 08 07

Horari dels serveis d'atenció al públic de l'Ajuntament

Oficines municipals: de les 10 del matí a les 2 de la tarda, de dilluns a dissabte.

Assistent social: els dimarts, de les 9 del matí a les 2 de la tarda (millor concertar hora prèviament).

Recaptació: dimarts, de les 10 a 2 del matí.

Serveis tècnics:

- Aparellador: els divendres, de les 10 del matí a les 3 de la tarda i de 4 a 8.
- Arquitecte: els divendres, de la 1 del migdia a les 3 de la tarda, prèvia concertació d'hora.

Recerca de números antics de La Pilastra

La demanda dels 9 números de LA PILASTRA publicats fins al moment ha superat amb escreix les previsions inicials, de manera que tenim molt pocs exemplars, i en algun cas, fins i tot cap, en el nostre fons, la qual cosa ens impedeix no solament satisfer algunes demandes sinó també tenir moltes dificultats a l'hora de consultar determinats números. Per aquest motiu, demanem a les persones que disposen de més d'un exemplar dels números ja publicats o bé que tenint-ne només un no volen conservar-lo, que els facin arribar a la Biblioteca Municipal o a qualsevol membre del Consell de Redacció de la revista.

Programa d'activitats

18 de novembre: A 2/4 de 9, al pavelló poliesportiu, presentació del CD Sardanes dedicades a Bescanó o fetes per gent de Bescanó, enregistrat per la Principal de la Bisbal. La presentació anirà acompanyada per un concert de la Principal de la Bisbal.

19 de novembre: Excursió Cases d'Estanyol.

26 de novembre: Sardanes i ball al pavelló

2 de desembre: Havaneres pel grup Pescadors de l'Escala a l'església d'Estanyol

Festes Nadalenques: -Pessebre Vivent

-Petit Pin

-Caga tió

-Gran Quina

-Cavalcada de Reis

AGENDA I SERVEIS	2
EDITORIAL.....	3
EL POBLE EN VIU	4-11
INFORMACIÓ MUNICIPAL	12-16
REPORTATGE.....	17-19
ENTREVISTA	20-22
ESCOLA.....	23-25
ESPORTS	26-28
SALUT	29
MOSAIC	30-31

EDITA: AJUNTAMENT DE BESCANO

CONSELL DE REDACCIÓ: Lluís Comamala, Gil Costa, Mei Ferrer, Fina Jiménez, Joan Masoliver, Ramon Ministrall, Ramon Ponsatí, Andreu Pulido i Dolors Vilamitjana

PORTADA: Joan Segur i Peracaula

FOTOGRAFIA: Joan Masoliver, Joan Segur i arxius de l'Ajuntament i particulars

ELABORA: JJ Comunicació

IMPRIMEIX: Palahí Arts Gràfiques, SC

DIPÒSIT LEGAL: GI-1260-96

Amb el suport de

Diputació de Girona

Una data màgica o com a mínim, singular: el 15 de setembre. Així es podria definir aquest dia del calendari, ja que el comentari generalitzat que origina és el següent: tot torna a la normalitat. Va començar el curs escolar i amb ell la resta de cursos que mouen la nostra societat. Horaris, activitats, programacions,... el calendari pren una altra dimensió a partir del 15 de setembre. Des d'aquella data els dies s'han anat escurçant com també s'han escurçat, tant per qüestions climatològiques com per qüestions d'agenda (escolar i laboral), les estades als carrers i places. És precisament en aquests espais públics on, sobretot durant la temporada d'estiu, una temporada que a finals de primavera tots anhellem, es produeixen comportaments que trenquen "la pau i la tranquil·litat del ciutadà". Són, principalment, les fresses i les velocitats altes provocades per motocicletes i altres vehicles.

Si bé aquest és un tema que afecta amb més o menys intensitat a tots els municipis de les nostres comarques, ciutats grans incloses, és cert que cadascú se sent d'allò que passa a casa seva i es demana amb insistència a les administracions que hi posin remei. I ja hi treballen i hi posen els mitjans que tenen al seu abast encara que potser sí que de vegades són insuficients. Però el que els ciutadans hauríem de tenir en compte és que hi ha situacions que s'han de resoldre mitjançant l'autoritat i la responsabilitat dels pares o de les persones adultes que tenen infants, nens o joves a càrrec seu. Poc podrà fer l'administració o l'actuació d'un veí quan denuncia, avisa o retreu l'actuació incívica d'un nen o d'un jove si els pares no hi posen de la seva part per corregir la situació. Una situació que es pot agreujar quan a més es dona la raó als menors i s'obvia la responsabilitat i l'autoritat que han de tenir els pares per pujar persones responsables i autònomes. És clar que pot ser més fàcil fer veure que no es veu, que no pas estar constantment ensenyant la lliçó. Potser per això després es cauen en errors com el de demanar que a l'escola s'ensenyi de tot, des del civisme "i les bones maneres" a posar rentadores, si bé aquestes peticions es contradiuen quan de vegades des de casa es treu autoritat als docents quan, precisament, donen algun toc d'atenció per comportaments incívics a l'aula o al recinte escolar.

Hi ha coses que s'han d'ensenyar a casa i altres a l'escola. Algunes es complementen o es potencien en un i altre àmbit. Els infants, els nens i els joves, per ésser adults responsables i autònoms, s'han d'educar. Educació, paraula que el diccionari defineix com formar, ensenyar i instruir els infants, i també els adults, per tal d'aconseguir el desenvolupament integral de llur personalitat. Dins d'aquest desenvolupament integral tots hi hem de fer allò que ens pertoca, assumint la nostra responsabilitat i no responsabilitzant-ne solament als altres.

El Consell de Redacció

Festa Major de Bescanó 2000

I l'any que ve què? Els Back Street Boys?

Cada vegada ens és més difícil parlar de la Festa Major de Bescanó, perquè cada any se supera la festa de l'edició anterior, de manera que se'ns acaben els adjectius.

La d'aquest any ha estat una festa memorable, agosarada, esplèndida, immillorable, insuperable (bé, si seguim aquest ritme, suposem que la de l'any que ve encara serà millor...), el que dèiem, se'ns acaben els adjectius.

La Festa Major de Bescanó ha creat unes expectatives arreu i realment la comissió encarregada de preparar-la, respon. Dies abans de l'esdeveniment, els mitjans de comunicació en parlaven i gairebé tots coincidien a assenyalar que la de Bescanó és la festa més esperada de les comarques a l'estiu. Realment, no ens estranya gens: des de fa uns quants anys la comissió Festes a: Bescanó! se superen a ells mateixos. Estem d'acord que sempre queda un lloc per a la crítica: que si hi ha hagut baralles, que si l'espai no era l'adequat, que si tanta gent de fora... Ens sembla que aquest any ens haurem de mossegar la llengua: la festa ha estat perfecta, ni un sol problema d'organització, ni un sol problema d'ordre públic, el canvi d'escenari (els concerts massius s'han fet al camp de futbol) ha sigut ideal, el programa ha estat excel·lent. Així doncs, només podem fer una cosa: feli-

citar la comissió de festes de Bescanó. Per tant, enhorabona; moltes gràcies; continueu així.

Parlem una mica del programa: quin poble ha estat capaç de programar en dos dies uns concerts amb Mojinos Escozíos, Betagarri, Rosendo, Los Mejores...? Esplèndid: quant a qualitat musical, quant a assistència de públic, quant a organització (ni una sola aglomeració), quant a comportament... Ens ho confirma la comissió de festes mateix: "*La idea era llençar la casa per la finestra: teníem diners guanyats de les edicions anteriors de la festa i volíem fer una cosa de qualitat, que se'n parlés arreu, que fos única*", diu Nando Prats.

Ès evident que aquest ritme no es pot mantenir: "*Cada vegada ens és més difícil de trobar patrocinadors; anar casa per casa a buscar el sobre cada cop ens costa més. Treballar per a la festa ens crema molt: ens n'anem a dormir de matinada i ens hem de llevar d'hora l'endemà per continuar muntant coses...*", apunta Guillem Danés. Per tot això, els membres de la comissió de festes pensen preparar una festa molt més austera l'any vinent, entre altres coses perquè la qüestió econòmica no ha acompanyat aquest any. La comissió de festes es lamenta d'aquest fet: assenyalen que el pressupost de què disposaven permetia muntar una festa d'aquestes característiques i fins i tot aconseguir un bon superàvit;

La plantada i la cercavila de gegants del diumenge 6 d'agost va ser un dels actes més concorreguts de la festa.

El grup Mojinós Escocíos en un moment de l'actuació que van fer al camp de futbol la nit del divendres 4 d'agost.

Els més petits s'ho van passar d'allò més bé amb l'espectacle d'animació infantil i la festa de l'escuma que es va dur a terme a la pista poliesportiva el dissabte a la tarda.

no van comptar, però, amb el mal temps que va fer (*"i encara sort que no va ploure dissabte"*, comenten). Això va fer disminuir molt les vendes de begudes i, lògicament, la recaptació de la barra.

Festes a: Beskanó!, a més, va haver de lluitar contra un seguit de causes adverses. Per exemple, van ser víctimes d'un complot: un anònim malintencionat va trucar a diverses emissores de ràdio per assegurar que el concert de divendres (on tocaven els simpàtics Mojinós Escocíos) s'havia anul·lat a causa de la pluja, i algunes d'aquestes ràdios van emetre aquesta notícia falsa. Segons els membres de la comissió, això podria haver fet que l'assistència de públic s'hagués reduït sensiblement.

Que la de l'any que ve sigui una festa molt més austera no vol dir que sigui de menys qualitat, diuen els de Festes a: Beskanó!, i coneixent-los, veient com treballen, n'estem completament convençuts.

No tot han estat concerts per a la gent jove durant la festa. Tots els actes programats han satisfet les expectatives de tothom: els balls per a la gent gran, les havanes, el concert de la Txell Sust a la carpa (excel·lent), la projecció de pel·lícules, etc. I ens sembla que hem de destacar especialment els actes destinats a la mainada i la gent més jove: les atraccions al pavelló, el trenet, el pallasso Titu Cleques (per cert, l'any que ve es podria fer en un espai a l'ombra, on no toqués el sol...?), la festa de l'escuma, la plantada de gegants... En conclusió: la nota final, sense cap mena de dubte, és un excel·lent, i no tan sols per la programació, sinó per la gran assistència de públic a tots els actes. Qui signa aquestes ratlles (i ja comença a ser gran) no recorda un diumenge de festa major a Beskanó amb tanta gent de dins i de fora del poble.

El mal temps va impedir que la recaptació de la barra de bar fos la que s'esperava la comissió de festes.

Els de Festes a: Beskanó! insisteixen a remarcar que la festa de Beskanó la fa tot el poble. En aquest sentit, agraeixen la col·laboració econòmica dels patrocinadors i dels veïns del poble que voluntàriament contribueixen a sufragar les despeses que comporta un esdeveniment d'aquest tipus. I també volen donar les gràcies especialment a tanta i tanta gent que desinteressadament ajuda a fer que la festa sigui com és actualment.

Per la nostra banda els tornem les gràcies. Gràcies, Festes a: Beskanó!, per donar-nos un inici d'agost com el que ens doneu. Endavant!

Per acabar, cal destacar també l'èxit de les activitats complementàries que, organitzades per altres entitats del poble, es van celebrar amb motiu i/o coincidint amb la Festa Major, com la representació en el Teatre Municipal Alba Bescanonina de Beskanó de la comèdia original de Ferran Massaneda i Malagelada "Aquella Festa Major", a càrrec del grup Onacseb i sota la direcció d'Esteve Martí i Puig. La resposta del públic va ser tan bona que es va programar una segona representació, ja que les entrades de l'única que s'havia previst inicialment es van exhaurir el primer dia que es van posar a la venda.

L'assistència de públic també va ser considerable, tant a la XIV Mostra d'Artesania Popular de Beskanó, que es va fer a les escoles, com a l'exhibició que van oferir els patinadors del Club Patinatge Beskanó i a l'exposició "Relotges Antics" que, organitzada pel Museu Etnològic, es va poder visitar els dies 4, 5, 6 i 10 d'agost a la Casa de la Volta. ■

S. Cànobes

NOTA DE LA COMISSIÓ: En el moment de tancar la revista LA PILASTRA, la comissió de festes encara no tenia el resum econòmic de la festa. És per això que us el farem arribar de seguida que ho tinguem tot enllestit.

La instal·lació de la carpa va ser tot un encert, tant per la qualitat dels espectacles que es van fer en aquest espai com per la resposta del públic.

150è aniversari de la tenora

Aquest any, que ja entra en la seva recta final, ha estat un any dedicat a la tenora, en el 150è aniversari del seu naixement. Arreu s'han fet concerts i actes dedicats a aquest instrument que és el més representatiu de la cobla, però que també es comença a introduir en altres tipus de músiques, com ara la de la Companyia Elèctrica Dharma.

Tenint en compte aquest aniversari, hem procurat posar en el repertori de les nostres audicions sardanes obligades de tenora. Així, a la Trobada sardanista, la sardana de germanor que es toca després de les dues de lluïment va ser una d'obligada de tenora, a la inauguració de l'exposició sobre Josep Fontbernat es va programar la sardana obligada de tenora "La vinya de l'avi" de Ricard Viladesau i Caner, i a la doble audició del dia 29 de juliol també es va tocar una sardana obligada de tenora. Tot són petites aportacions per tal de donar ressò a l'Any de la Tenora.

Nosaltres voldríem posar el nostra gra de sorra en aquest homenatge i, tot introduint-vos en els instruments de cobla, començar per la tenora, i a cada número de LA PILASTRA fer-vos una mica d'explicació d'un instrument diferent o de la història de la sardana.

La tenora

Podríem dir que la tenora és el germà gran del tible, per tant, el seu veritable nom és el de "xeremia tenor".

La tenora és l'instrument rei de la cobla. La major part dels temes centrals de les sardanes són pensats perquè siguin interpretats per aquest instrument, ateses les bones condicions que presenta, tant pel que fa a la sonoritat com a l'expressivitat.

La qualitat i la pastositat del seu so la fan insubstituïble per donar vida a tota mena de passatges, des dels més dramàtics fins als de caire més líric, o aquells que traspunen joia i optimisme.

La tenora és un instrument de vent, llarg i cilíndric, construït amb fusta de ginjoler i constituït per cinc parts:

a) *La canya*: formada per dos petits trossos de forma quasi triangular ajuntats pel seu vèrtex. L'instrumentista produeix el so de la tenora a través de la vibració de la llengüeta produïda pel pas de l'aire entre les dues làmines de canya.

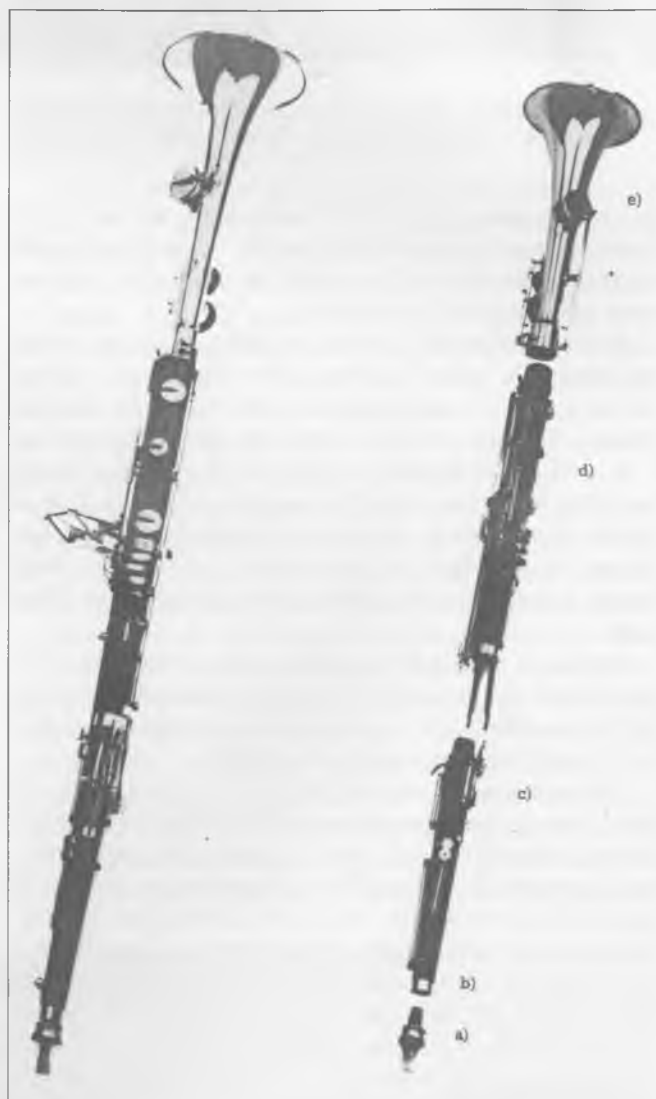
b) *El tudell*: format de dues parts, una peça de metall cònica, anomenada gra, que serveix per fixar-hi la canya; i un embolcall també de metall. El tudell, al seu torn, es col·loca en un dels extrems del cos superior de la tenora.

c) *El cos superior*: és un tub de fusta d'uns 22 cms. perforat de manera cònica.

d) *El cos inferior*: és igual que el superior però més llarg, uns 35 cms., i més ample.

e) *La campana*: és de metall, d'alpaca preferentment.

f) Té unes quinze claus que fan els sons al tapar els forats, i és afinat en si bemoll.

La tenora és l'instrument rei de la cobla.

El seu origen es troba a final del segle XVIII, quan la cornamusa o sac de gemecs, que formava part de l'antiga cobla de tres quartans, fou substituïda per una mena de tenora rudimentària. Aquesta tenora primitiva, construïda enterament en fusta i d'una mida més curta que la tenora actual, no era altra cosa que una xeremia de tessitura i afinació molt greus (fins i tot més greus que les tenores actuals, molt semblant a la gralla d'ara). A mitjan segle XIX, un constructor d'instruments de Perpinyà va dissenyar, amb l'assessorament d'en Pep Ventura, el model actual de la tenora, amb la campana metàl·lica i un sistema de claus per facilitar l'execució de les notes. Aquestes claus, també metàl·liques, es construïren segons el sistema que ideà el clarinetista Ivan Muller l'any 1811. Es tracta d'un mecanisme anacrònic, avui dia totalment superat, que sorprèn als entesos i especialistes de tot el món.

Segons paraules del mestre Joaquim Serra, "el tenor

és, dins la cobla, l'instrument solista per excel·lència. Els motius de joia, de dolor i de passió són expressats per ell d'una manera sorprenent. Cada registre del tenor té la seva característica d'expressió. El registre greu, sever i senyorial. El registre mig, dolç i expressiu. I el registre agut, apassionat i punyent", i Juli Garreta sentencià: "Només hi ha un instrument al món capaç de donar un crit de joia o de dolor amb la veu humana, i aquest és la tenora".

A la cobla actual hi trobem el tenor primer i el tenor segon. Així, el tenor primer el sentim dialogant sovint amb el tible o amb el fiscorn. També és freqüent que s'estableixi un diàleg entre els dos tenors, moltes vegades la veu del segon tenor no se sent d'una manera personalitzada, però la seva missió és molt important en el revestiment de la música: contraatacant, notes agudes, etc.

Abans de la reforma de la cobla introduïda per Pep Ventura, portaven la veu cantant de la sardana els instruments de metall, especialment els cornetins. Això explica, doncs, que el regnat dels virtuoses de la tenora comenci precisament amb l'adveniment de Pep Ventura (1818-1875), figura de fama llegendària que, segons alguns cronistes de l'època, arribava a humitejar els ulls dels seus admiradors. Benet Ventura, fill de l'"Avi Pep", va ésser també un magnífic instrumentista de tenora, si bé mancat de l'esperó genial que caracteritzà el pare.

Però si algun tenor ha merescut els màxims elogis, aquest és Ricard Viladesau i Caner (Calonge 1918). S'escribia les obligades que interpretava: "Sa Roncadora", a en Josep Coll; a en Ramon Rosell, "Sal i pebre" (de tenora i fiscorns); "Oca amb naps" (de tible i tenora)... Pau Casals el batejà com a Príncep de la Tenora.

La 6a Nit de la Sardana es va celebrar a la zona esportiva de Bescanó el dissabte 29 de juliol del 2000.

Altres tenores destacables són: Josep Mir i Abràs (Cassà de la Selva 1921-1979), Agustí Monguilot (Torroella de Montgrí 1918), Jaume Vila i Figueres (Cornellà de Llobregat 1949), Jordi Molina i Membrives (Blanes 1962) i d'altres de joves com ara Sant Roura, Martí Camós, Manel Oliveres, Agustí Serratacó...

Agenda

Per acabar, i després de destacar l'èxit de la 6a Nit de la Sardana, que vam organitzar el dissabte 29 de juliol amb la participació de la cobla Contemporània, volem avançar-vos els actes que tenim programats per als propers mesos:

- *15 d'octubre*: Castanyada, amb sardanes i ball a càrrec de la cobla Principal de Banyoles i el grup Xàkara.
- *18 de novembre*: Presentació del CD per La Principal de la Bisbal.
- *26 de novembre*: Sardanes a càrrec de la cobla "Sa Palomera" i ball amb un conjunt que encara no s'ha concretat. ■

Agrupació sardanista "Avi Guillem"

Caminades guiades per conèixer el municipi de Bescanó

El passat diumenge 8 d'octubre es va dur a terme la primera de les caminades guiades que organitza l'Associació Vilanna-Bescanó Natura, amb la col·laboració de l'Ajuntament, per tal de conèixer més bé el nostre municipi.

Aquestes caminades estan obertes a tothom i els guies són persones que coneixen la zona des de diversos aspectes: geogràfic, històric, ambiental,...

La primera d'aquestes caminades es va desenvolupar per la zona del volcà de la Crosa i els participants tenien l'opció d'anar al dinar que l'organització va programar per als assistents.

La segona caminada es farà pels masos d'Estanyol i està previst que es realitzi el pròxim diumenge dia 19 de novembre.

Les persones que vulguin participar en aquestes caminades o que estiguin interessades a obtenir més informació sobre aquesta iniciativa, poden posar-se en contacte amb l'Associació Vilanna-Bescanó Natura, que té la seva seu a l'Hotel d'Entitats de Bescanó, ubicat en el número 12 del carrer de Dalt. ■

Associació Vilanna-Bescanó Natura

Una altra sortida del GEB Camina: travessia Vallter-Núria

Foto de grup dels participants a la travessia Vallter-Núria del 17 de juny del 2000.

El dissabte 17 de juny, la branca més excursionista del GEB va organitzar per tot el poble la travessia Vallter-Núria. Aquesta sortida, que aplegà prop de quaranta persones, s'inicià a les 7 del matí a la plaça de les Nacions, on s'agafà l'autocar que ens va portar fins a l'estació d'esquí Vallter 2000, des d'on vam enfilem-nos, a peu, pel sender que arriba al refugi de muntanya d'Ulldeter, situat a 2.920 metres.

El temps ajudava i, acompanyats d'un bon sol i trepitjant les primeres restes de neu, s'arribà al Coll de la Marrana (2.515 m.), on més d'un aprofità per agafar forces amb un bon esmorzar.

La travessia, tot i haver pujat ja fins al Coll, s'inicià amb l'ascensió al Pic de Bastiments (2.881 m.), aquest cop i en l'última fase completament nevat, seguint pel Pic de Freser (2.689 m.) i el Pic de l'Infern (2.860 m.), que els més agosarats, tot i estar cobert de neu, decidiren pujar. El paisatge i el bon temps foren sens dubte el més destacat de la travessia. A partir del Pic de l'Infern, i seguint després pel Coll de la Vaca i el Coll de Carançà, els llacs de Carançà per la banda nord-catalana i la Vall de Coma de Vaca completament emblanquinada amb el rerefons del Puig de Torreneules (2.731 m.) pel costat català, van ser-ne els records més preuats.

Els inscrits a l'excursió del 10è aniversari del GEB, al Delta de l'Ebre, envoltats de les seves bicicletes.

Els participants van aprofitar l'estada al Delta de l'Ebre per banyar-se.

I, finalment, el Coll de Nou Creus, des d'on es podia dibuixar al fons de tot i molt ben amagada al mig de la Vall de Núria, el seu Santuari.

Aproximadament 9 hores després d'iniciar la travessia al refugi d'Ulldeter, i havent baixat des del Coll de Nou Creus per una vall completament nevada, s'arribà al Santuari de Núria.

Malgrat tot, l'autocar ens esperava a Queralbs i alguns valents encara s'atreverien a baixar a peu des del Santuari fins al poble, tot i que la gran majoria gaudiren d'un bon passeig amb el cremallera.

La darrera sortida organitzada pel GEB Camina, en aquest cas amb la col·laboració de la Regidoria d'Esports i Joventut de l'Ajuntament, es va dur a terme el passat diumenge 1 d'octubre, quan es va fer la Caminada als Llacs de Carançà.

A les 6 del matí, els inscrits a la caminada, que ens vam concentrar davant les escoles de Bescanó, pujàvem a l'autocar que va deixar-nos a l'estació d'esquí de Vallter 2000, on va començar la caminada pels Llacs de

Carançà fins arribar a Thues les Bains, on ens esperava el mateix autocar per tornar cap a Bescanó.

Sortida al Delta de l'Ebre

Per altra part, aquest estiu el GEB ha volgut recordar el 10è aniversari de la seva creació tornant a anar al Delta de l'Ebre, una excursió que es va dur a terme la setmana del 3 al 9 de juliol.

Els participants van fer el trajecte de Girona fins al punt de destinació amb tren, on van transportar les seves bicicletes, ja que aquest és el mitjà de transport més adequat per apreciar la bellesa del Delta de l'Ebre.

Per tant, els inscrits a la sortida van passar-se la setmana fent recorreguts en bicicleta per poder conèixer amb detall aquesta zona d'aiguamolls. També van aprofitar l'excursió per gaudir de la natura, banyar-se, jugar, ... i, sobretot, per fer nous amics o per reforçar l'amistat que ja hi havia entre molts d'ells. ■

Xavier Soy i Ros
GEB Camina

Començament de curs a l'Escola de Música de Bescanó

El passat dilluns 2 d'octubre es va iniciar el curs 2000-2001 a l'Escola de Música de Bescanó, que ofereix horaris especials als alumnes que no puguin fer les classes dins l'horari normal del centre, és a dir, de dilluns a divendres, de les 5 de la tarda a les 8 del vespre.

L'Escola de Música de Bescanó, ubicada en el número 33 del carrer Coromina, imparteix classes de Sensibilització musical (adreçades a alumnes a partir de 3 anys), de Llenguatge musical de grau elemental i mig (per a infants i adults), i de diversos instruments -piano, violí, flauta, contrabaix, guitarra i flauta travessera- així com de cant coral.

L'equip de professors del centre, que fa classes a

grups reduïts per tal de donar una atenció més personalitzada i que també prepara als estudiants de música per als exàmens del Conservatori, està integrat per Joan Xandrich, que fa classes de Llenguatge musical, guitarra i contrabaix; Sílvia Pérez, Educació sensorial i Llenguatge musical; Joaquim Caula, violí; Catí Riera, Educació sensorial, Llenguatge musical, flauta travessera i cant coral; i Clara Benet, Llenguatge musical i piano.

Les persones que vulguin obtenir més informació o formalitzar la inscripció, han d'anar al centre qualsevol dia feiner, de 5 a 7 de la tarda, o bé contactar amb algun professor. ■

Nens i nenes inscrits al Casal d'estiu del 2000 amb els seus monitors.

Aquest any el Casal d'estiu organitzat pel GEB amb la col·laboració de l'Ajuntament ha tornat a fer-se als matins i a les tardes, tal com s'havia fet fins fa tres anys, i ha tingut un total de 132 participants.

El d'enguany ha estat un Casal d'estiu ple de novetats: hi ha hagut excursions a Flotilàndia i al Txiqui Parc i tallers de marcs de fotos, pintar gorres i samarretes, fang i plastilina, s'han projectat pel·lícules, s'ha fet una gran varietat de jocs, hi ha hagut grups d'animació infantil,...

Per tal de comprovar el seu funcionament, aquest any es va fer una enquesta a tots els nens inscrits al Casal i també als seus pares, i el resultat de la mateixa és aquest:

Es fa una valoració molt positiva de la llibreta de seguiment de les activitats diàries, de les excursions, de conèixer amb antelació la programació i de l'horari (principalment pel fet de poder començar a les 8 del matí).

Com a suggeriments, sis pares demanen que es faci Casal a l'agost i algun altre sol·licita treure alguna hora

Els participants al Casal d'estiu sortint del davant del CEIP Dr. Sobrequés per anar d'acampada.

de piscina, tot i que valoren positivament la vigilància tant dels monitors com dels socorristes.

Així doncs, ens acomiadem de tots vosaltres esperant tornar-vos a retrobar l'any vinent. ■

Els monitors

Diada de germanor de la gent gran

L'Associació Gent Gran de Bescanó va celebrar el passat diumenge 10 de setembre la Festa de Germanor de l'any 2000.

Després d'assistir a l'ofici que es va fer a l'Església de l'Assumpta i fer-se la tradicional fotografia de grup en sortir de la missa, els avis i àvies assistents i els seus acompanyants van pujar a l'autocar per anar a Platja d'Aro.

Un cop a Platja d'Aro van passejar fins a l'hora del dinar, que com és habitual es va fer a l'hotel "La Terrassa" i va estar amenitzat amb música en viu.

Després de dinar, els assistents van poder ballar abans de tornar a pujar a l'autocar que, a 2/4 de 7, va iniciar el viatge de retorn cap a Bescanó.

Conferències

Per altra part, en aquests moments, la Junta de l'Associació Gent Gran de Bescanó està preparant les conferències que tenen previst organitzar, tal com anunciaven en el darrer número de La Pilastra. Cal recordar que aquestes conferències, que tractaran de diferents temes, es portaran a terme al Casal del Jubilat i que podrà assistir-hi tothom que vulgui, independentment de l'edat que tingui i de si és o no soci de l'Associació.

Finalment, cal assenyalar que ja s'ha iniciat el curs d'Arts Aplicades per a jubilats que es du a terme els dimecres, de 5 a 8 de la tarda, al Casal. ■

La Junta de l'Associació Gent Gran de Bescanó

Un estiu molt mogut per a en Llorenç i la Miquela!

Quin estiu aquest, per als nostres gegants. Pobles com Salt, Santa Maria d'Oló, Rellinars, Anglès, Sarrià de Ter, Vilanna, Corçà... han vist ballar i passejar els gegants de Bescanó acompanyats dels grallers i algun capgròs.

I és que aquest any, la colla gegantera juntament amb els grallers i amb moltes més incorporacions va començar l'estiu amb moltes activitats, que veié el seu fruit a la trobada de la Festa Major amb la participació de nou colles de les comarques catalanes.

Sembla que estiguin de festa amb els vestits nous

estrenats a Salt (pantalons verds, camisa blanca i faixa negra) i ja esperem amb candeletes la nova vestimenta dels gegants (ja en fa més de 10 que no es canvien de roba!) Però, qui sap si abans ens sorprenen amb alguna altra cosa. De moment, només us animem a participar a les pròximes sortides dels gegants de Bescanó a les Fires de Sant Narcís de Girona i a la Cellera de Ter. O és que tots no hem tingut mai ganes de posar-nos sota la roba d'en Llorenç i la Miquela? I fins i tot més d'un no hem pensat en fer una mica el capgròs? ■

Xavier Soy i Ros

La colla gegantera i els grallers de Bescanó al davant d'en Llorenç i la Miquela.

Havaneres a la Diada Nacional de Catalunya

El passat dilluns 11 de setembre, Bescanó va celebrar la Diada Nacional de Catalunya amb una cantada d'havaneres organitzada per la comissió festes a: beskanó! i l'Ajuntament. La cantada va anar a càrrec del grup Veus de Parlavà i a l'acte no hi va faltar el cremat amb què l'organització va voler obsequiar al públic assistent, que va omplir totes les cadires que es van instal·lar al parc de l'Ajuntament per a l'ocasió. ●

Principals actuacions de l'Ajuntament

Les principals actuacions dutes a terme darrerament per l'Ajuntament per tal de millorar la qualitat de vida dels ciutadans del nostre municipi són, entre d'altres, les següents:

Depuradora de Bescanó: El projecte de construcció de l'EDAR (Estació Depuradora d'Aigües Residuals) de Bescanó es troba actualment en fase d'exposició i l'Ajuntament té constància que el Departament de Medi Ambient de la Generalitat vol executar-la dintre l'exercici del 2001. El Departament de Medi Ambient ha decidit instal·lar-la a Montfullà perquè d'aquesta manera es depuraran les aigües residuals de Bescanó, de Montfullà i de la urbanització Pol.

Nou Casal de Vilanna: Amb la construcció del nou Casal de Vilanna es fa realitat la voluntat de l'Ajuntament de dotar d'aquest tipus d'equipament a tots els pobles que integren el municipi, atès que amb anterioritat ja s'havien fet els de Montfullà i Estanyol. Al comprovar-se les dificultats que comportava adaptar a les necessitats actuals les dependències del Casal que ja hi havia al poble, es va decidir vendre'l i construir-ne un de nou, que actualment s'està executant i s'espera que es pugui inaugurar en un termini de sis mesos. Les seves característiques són similars a les dels Casals de Montfullà i Estanyol amb la diferència que, en fer-se en un terreny amb pendent, s'aprofitaran els baixos per emplaçar-hi un magatzem per al material de la Comissió de Festes i d'altres entitats del poble.

Informatització de la Biblioteca de Bescanó: Tal com ha passat en molts altres municipis de característiques similars a Bescanó, els últims anys la biblioteca municipal ha deixat de ser un servei dedicat, bàsicament, al préstec de llibres per convertir-se en un centre de consulta per als estudiants, que la utilitzen per fer els seus deures i treballs. Davant aquest fet, l'Ajuntament ha decidit dotar el centre d'una bona xarxa informàtica connectada a Internet per tal que els joves puguin realitzar els seus treballs amb tots els recursos que les noves tecnologies han posat al seu abast. Amb la mateixa voluntat de dotar de tots els mitjans possibles al jovent del poble que estudia, l'Ajuntament, amb la col·laboració de la Diputació, amplia els fons de la biblioteca municipal amb les millors enciclopèdies temàtiques que hi ha al mercat.

Nova Llar d'Infants de Bescanó: L'increment de mainada de menys de tres anys que està experimentant Bescanó últimament, producte de la gran quantitat de parelles joves que s'han instal·lat al nostre poble els últims anys, ha fet que l'antiga Llar d'Infants quedi petita per fer front a la demanda real. Per aquest motiu, i atès que es tracta d'un servei bàsic perquè l'home i la

dona tinguin les mateixes oportunitats per poder accedir al mercat laboral, l'Ajuntament ha decidit construir-ne una de nova, que ja s'està executant i que està previst que estigui acabada a principis del mes de gener del 2001.

Urbanització de la Plaça Fontbernat d'Estanyol: La Plaça Fontbernat d'Estanyol s'ha urbanitzat perquè aquest espai públic es trobava en molt males condicions, ja que estava ple de fils de les xarxes de telefonia i enllumenat públic, el paviment era de terra i estava molt mal il·luminada. Amb els treballs d'urbanització que s'hi duen a terme, que s'han allargat més del compte perquè s'hi han fet més coses de les inicialment previstes, s'intenta adaptar aquesta plaça als temps actuals i dignificar la seva imatge, que deixava molt que desitjar.

Projecte d'ordenació de la Plaça del Mil·lenari: L'ordenació d'aquesta petita plaça de Bescanó és un pas més en la política de l'Ajuntament de millorar totes les places del municipi. L'origen de la Plaça del Mil·lenari se situa a la dècada dels 60, quan es van construir les cases del seu voltant, i amb els pas dels anys havia quedat desfasada, motiu pel qual s'ha decidit adaptar-la i dotar-la de mobiliari urbà per tal que doni resposta a les necessitats dels veïns de la zona i molt especialment de la mainada.

Xarxa de subministrament d'aigua potable de Vilanna: La xarxa de subministrament d'aigua potable de Vilanna s'ha millorat per solucionar d'una vegada per totes els problemes de subministrament i potabilitat de l'aigua que patia aquest nucli de població. Amb els treballs de millora de la xarxa que s'han executat es garanteix aquest servei bàsic que tants problemes havia ocasionat als veïns de Vilanna.

Enllumenat públic del Raval de Bescanó: Aprofitant la construcció de les dues rotondes que recentment s'han fet a les entrades de Bescanó per la carretera d'Anglès a Girona, l'Ajuntament va aconseguir que la Generalitat subvencionés el cost que suposava allargar la xarxa d'enllumenat públic fins al final del poble, és a dir, uns 300 metres, per tal d'il·luminar millor una zona on la llum era escassa i que, amb aquesta actuació, ha guanyat qualitat de vida.

Millora de la zona d'esbarjo infantil de la Plaça de les Nacions: El passat setembre es va millorar la zona d'esbarjo infantil de la Plaça de les Nacions de Bescanó, on s'ha instal·lat una macroestructura de ferro i fusta perquè pugui jugar-hi la mainada. L'Ajuntament, que ha comptat amb la col·laboració de l'empresa local Azcar a l'hora d'instal·lar aquesta estructura, té previst millorar properament les zones d'esbarjo infantil de les altres places del poble.

Compartimentació del pavelló poliesportiu: La decisió de compartimentar el pavelló poliesportiu amb unes cortines s'ha pres per permetre que s'hi desenvolupin diverses activitats al mateix temps i, d'aquesta manera, rendibilitzar al màxim la pista. Amb aquesta mesura se solucionen els problemes que hi havia a l'hora de compatibilitzar les múltiples activitats que es fan en aquest equipament esportiu. En aquest sentit, cal recordar que en el pavelló s'hi desenvolupen activitats esportives, amb el bàsquet i el patinatge al capdavant, i d'altres de caràcter lúdic-social, com les sessions de balls de saló, de gimnàstica de manteniment per a la gent gran,... A més, per garantir la seguretat dels usuaris del pavelló, s'ha decidit substituir les cistelles de bàsquet que hi havia per unes de noves que estan penjades al sostre i que al plegar-les s'eleven permetent ampliar l'espai útil de la pista.

Millora de les instal·lacions esportives: L'arribada del gas natural a Bescanó permet millorar les instal·lacions esportives municipals, ja que aquest hivern el pavelló disposarà de calefacció i aigua calenta, que també arribarà als vestidors del camp de futbol.

Implantació de sistemes d'escalfament solar d'aigua sanitària a les dependències municipals: L'Ajuntament vol fer de Bescanó un municipi sostenible i per aquest motiu aposta per les energies renovables. És per això que va encarregar un estudi de viabilitat sobre la implantació de sistemes d'escalfament d'aigua sanitària a les dependències municipals les conclusions del qual assenyalen que aquest sistema pot instal·lar-se en el CEIP Dr. Sobrequés, el pavelló poliesportiu i el camp de futbol. Arran d'aquestes conclusions, l'Ajuntament té previst executar cada any un d'aquests projectes, tot i que encara no s'ha determinat per quin es començarà.

Restauració de la Gredera Guilloterres: A final de l'any passat, el Departament de Medi Ambient va atorgat a l'Ajuntament de Bescanó una subvenció de 2.868.750 pessetes per finançar la 2a fase del projecte de restauració de la Gredera Guilloterres, a l'Estanyol, que forma part del volcà de la Crosa, un espai inclòs dins del PEIN de les comarques de Girona. Els treballs de restauració, que tenen un pressupost de 3.422.000 pessetes, consisteixen en netejar abocaments incontrolats, completar el restabliment de l'extrem nord-oest de la zona, establir els tal·lusos encara no consolidats, escampar terra vegetal de qualitat en indrets a revegetar i plantar arbres i arbusts per a l'estabilització dels tal·lusos i per a la revegetació forestal del sector oest de la gredera. L'objectiu del projecte és aconseguir la restauració paisagística de l'entorn i la potenciació d'aquest espai com a centre d'ús públic, amb aparcament, centre d'acollida-interpretació, inici d'itineraris i mirador sobre el volcà. ■

S'amplia els fons de la Biblioteca amb enciclopèdies temàtiques

Gràcies a la subvenció de 2 milions de pessetes atorgada per la Diputació de Girona, l'Ajuntament amplia els fons de la Biblioteca Municipal Josep Fontbernat de Bescanó amb una selecció de les millors enciclopèdies temàtiques que actualment hi ha al mercat. La relació d'enciclopèdies que l'Ajuntament adquireix i sens dubte, seran d'una gran utilitat per als estudiants que van a la Biblioteca de Bescanó a fer els seus deures i treballs, és la següent:

De l'editorial de l'Enciclopèdia Catalana:

Enciclopèdia Catalana

Gran Geografia Comarcal de Catalunya

Història Natural dels Països Catalans

Enciclopèdia de Medicina i Salut

Enciclopèdia Proa Temàtica

La Biosfera

Història Política, Social i Cultural dels Països Catalans Catalunya des de l'aire

Gran Enciclopèdia de la Música

Anuari 1999

Atles Universal

Gran Enciclopèdia Catalana. Volum 19

Anuari de Ciència, Tecnologia i Ambient

De l'editorial Edicions 62:

Geografia Universal

Història Universal

Història de l'Art Català. Volum 9

De l'editorial Espasa:

Història del Cine

De l'editorial Safeliz:

Enciclopèdia de les plantes medicinals

Enciclopèdia dels aliments

De l'editorial Salvat:

Odissea (Viaje por el patrimonio de la humanidad)

Naturaleza y Vida Salvaje

De l'editorial Planeta:

Història Universal de l'Art

De l'editorial Curial:

Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana de Joan Coromina

Àmplia oferta de cursos per a la temporada 2000-2001

De nou, amb l'arribada de la tardor comencen la major part dels cursos que cada any organitzen les regidories de Cultura i Ensenyament i d'Esports i Joventut de l'Ajuntament de Bescanó perquè els veïns del municipi puguin aprofitar el seu temps lliure per mantenir-se en forma, realitzar activitats manuals o ampliar els seus coneixements.

Així, el passat setembre es van iniciar els cursos de balls de saló, puntes de coixí, ioga i gimnàstica de manteniment i aquest mes d'octubre han començat els de català, anglès i cuina de tardor,

així com les sessions de fisioteràpia i gimnàstica correctiva.

El curs de **balls de saló**, que va començar el 23 de setembre, es desenvolupa els dissabtes a la tarda al Local de Sant Llorenç i va a càrrec de la Núria Palomeres. Compta amb dos nivells, un d'iniciació i un altre de perfeccionament, i un total de 18 parelles inscrites que en 12 sessions aprendran, o perfeccionaran, els següents balls: vals, salsa, txa-txa-txa, pas doble, tango, foxtrot, merengue, swing,...

La Caterina Cebrià és la professora del curs de **puntes de coixí** que des del 16 de setembre s'imparteix els dissabtes de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda al Casal d'Avis. Aquest curs, que s'allargarà fins al juny de l'any vinent i que està organitzat per l'Ajuntament amb la col·laboració del Grup de Puntaires de Bescanó, és obert a les persones que vulguin provar aquest tipus de labor sense apuntar-se definitivament.

El curs de **Ioga** es va iniciar el 4 de setembre, l'imparteix la Rosa Maria Salvat i Serra, professora per l'Associació Europea de Practicants de Ioga-AEPY, i es desenvolupa a les aules culturals Rosa Maria Cabré i Garriga els dilluns i dimecres al vespre. El curs finalitza el juliol del 2001 i de moment, en els dos grups que s'han format, hi ha un total de 15 persones inscrites, que aprenen tècniques respiratòries de relaxació i diferents postures de ioga.

La **gimnàstica de manteniment** es du a terme a Montfullà i a Bescanó des de mitjan setembre i les monitores són Carme Hernández i la Beatriu Cuenca, respectivament. A Montfullà hi ha un sol grup amb gent de 18 anys o més i les sessions es realitzen al Local Social els dimarts i dijous de 8 a 9 del vespre. A Bescanó hi ha dos grups, un per a gent d'entre 18 i 55 anys i l'altre per a persones més grans d'aquesta última edat. Les sessions es fan al pavelló poliesportiu, el primer grup els dilluns i dimecres, de 8 a 9 del vespre; i el segon grup els dimarts i dijous, d'1/4 d'11 a 1/4 de 12. A més, a Bescanó també s'hi fa l'Escola Esportiva que, organitzada amb la col·laboració de l'AMPA de l'escola Dr. Sobrequés i l'empresa Tot Oci, S.L., s'adreça a la mainada del centre escolar de 5 a 9 anys d'edat (de P-5 fins a 4t de Primària).

La llicenciada en Filologia Catalana Júlia Noguer i Casademont imparteix els cursos de català de nivell B i C que van començar el passat 2 d'octubre i s'acabaran el 13 de juny de l'any vinent. Les classes es duen a terme a les aules culturals Rosa Maria Cabré i Garriga els dilluns i dimecres, de 2/4 de 9 a les 10 del vespre.

Els cursos d'**anglès**, d'iniciació i diversos nivells, van a càrrec de l'Eva Rigau, titulada en Llengua anglesa per l'Escola Oficial d'Idiomes. Tant les classes adreçades a estudiants i joves com les d'adults, que van començar el 6 d'octubre i s'acabaran el juny del 2001, es porten a terme a les citades aules culturals els divendres de 6 a 2/4 de 8 de la tarda, per als primers, i de 2/4 de 8 a 9 del vespre, per als segons.

A més de Bescanó i Estanyol, el curs de **cuina de tardor** que imparteix la professora Núria Lladó aquest any també es fa a Montfullà. A Bescanó, on arriba a la seva 20a edició, va començar el 6 d'octubre i consta de sis sessions que es realitzen els divendres, de 8 a 10 del vespre, a les ja esmentades aules culturals. A Montfullà el curs va començar el 7 d'octubre i la seva durada és de quatre sessions que es fan al Local Social els dissabtes de 6 a 8 de la tarda. A Estanyol el curs s'iniciarà l'11 de novembre i també constarà de quatre sessions que també es faran els dissabtes, de 6 a 8 de la tarda, al Local Social.

Les sessions de **fisioteràpia i gimnàstica correctiva** van a càrrec de la fisioterapeuta Cristina Moreno Cruz i des del dia 3 d'octubre es duen a terme tant a Bescanó com a Estanyol. A Bescanó es fan els dimarts i dijous, de 3/4 de 9 a 3/4 de 10 del matí, a les ja citades aules culturals, i a Estanyol es duen a terme al Local Social i els mateixos dies però una mica més aviat, en concret, de 2/4 de 8 a 2/4 de 9 del matí. ■

Concurs per escollir el nom de la nova Llar d'infants municipal

A principis de l'any vinent entraran en servei les dependències de la nova Llar d'infants municipal, que substituiran les instal·lacions de la que fins ara hem anomenat popularment "la guarderia".

Amb la posada en funcionament d'aquest nou equipament municipal, que permetrà ampliar el número de places, els horaris i els serveis, l'Ajuntament ha decidit convocar un concurs públic per escollir el nom i l'anagrama de la Llar d'infants municipal.

Les persones interessades en participar en aquest concurs tenen temps de fer arribar les seves propostes a l'Ajuntament (Plaça Joan Maragall, 1 - 17162 Bescanó) fins al dia 11 de desembre del 2000.

Les propostes s'han de presentar dins d'un sobre en el qual hi figurarà: Concurs pel nom i l'anagrama de la Llar d'infants municipal. S'ha de presentar amb pseudònim i les dades personals dels autors -nom, adreça, telèfon i número de DNI- s'han de posar dins un sobre tancat que s'adjuntarà al primer.

Abans de proposar el nom i l'anagrama, les persones interessades han de tenir en compte les següents consideracions:

- Al tractar-se d'una llar d'infants l'edat màxima dels nens i nenes que hi aniran serà de 3 anys, per tant, el nom ha de correspondre's amb l'activitat que s'hi desenvoluparà i l'edat dels nens.
- L'anagrama ha de tenir alguna relació amb el nom i s'ha de poder reproduir amb facilitat a les bates dels nens com en el material d'oficina -sobres, folis,...

Finalment, cal destacar que el jurat estarà format per tres membres de l'Ajuntament, la direcció de la Llar d'infants i tres pares i mares d'entre els nens i nenes que van a la Llar d'Infants, i que el guanyador/a del concurs serà obsequiat amb un vol amb globus per la Garrotxa. ■

L'Ajuntament crea el registre de parelles de fet

L'Ajuntament de Bescanó ha acordat crear el Registre Municipal de Formació de Parelles, que té caràcter administratiu i es regeix per la Llei de parelles de fet, aprovada pel Parlament de Catalunya el 15 de juliol de 1998, reguladora de les unions estables de parella no matrimonials, els requisits per al seu reconeixement legal i el règim jurídic.

En aquest Registre s'inscriuen les declaracions de constitució d'unions no-matrimonials de convivència entre parelles, fins i tot del mateix sexe, així com les d'acabament d'aquesta unió, qualsevol que en sigui el motiu.

També s'hi poden inscriure els contractes reguladors de les relacions personals i patrimonials entre els mem-

bres d'aquestes unions i altres documents relacionats amb fets o circumstàncies rellevants que afectin la unió extramatrimonial.

Les inscripcions en aquest registre només es faran si ho demanen els dos membres de la unió, que han de ser majors d'edat o menors emancipats, estar empadronats al municipi, no estar declarats incapaços i no ser parents per consanguinitat o adopció en línia directa. L'única inscripció que es podrà fer a petició d'un sol membre serà la que fa referència a l'extinció de la unió civil.

Les citades inscripcions i el dipòsit de documents es presentaran mitjançant compareixença davant l'alcalde.

La publicitat del Registre Municipal de Formació de Parelles i el dipòsit de documents queda limitada exclusivament a l'expedició de certificacions dels seus assentaments a instància de qualsevol membre de la unió interessada o dels jutges i tribunals de justícia.

L'Ajuntament ha acordat crear aquest registre per tal de garantir que aquestes parelles de fet hetero i homosexuals, i les famílies que d'elles se'n derivin, gaudeixin de la mateixa protecció social, econòmica i jurídica que les unions matrimonials i les famílies per elles originades. ■

Publicació de les obres del Concurs Literari Bescanó 1998

Les persones que vulguin algun exemplar del suplement que s'ha editat amb les obres premiades en el Concurs Literari Bescanó 1998, poden demanar-lo a l'Ajuntament i la col·laboració de Grober S.A. i s'ha elaborat amb la col·laboració de Joan Segur i Peracaula, autor de la portada i les separates interiors, i Patricia Torra, autora de les il·lustracions, hi trobareu les següents obres: Sospites, d'Anna Suñer, 1r Premi categoria B (Juvenil); Saecula Saeculorum, de Bernat Bosch Folch, Accèssit categoria B (Juvenil); Un grapat de contes, de Miquel Martín Serra, 1r Premi categoria C; Enginyeria alemanya, d'Albert Garcia Elena, Accèssit categoria C; La comtessa d'ulls verds, de Judith Frigolè Ventura, Premi Local categoria C. ■

Cinema a la fresca

En el marc de la programació de les Nits d'Estiu-2000, organitzades per la Regidoria de Cultura i Ensenyament de l'Ajuntament de Bescanó, aquest estiu s'han fet tres sessions de cinema a la fresca, la primera de les quals va tenir lloc el divendres 30 de juny a la plaça del Mil·lenari, on va projectar-se la pel·lícula "La vida es bella". El divendres 14 de juliol es va poder veure el film "El show de Truman" a la plaça Nova i a la darrera sessió, que es va desenvolupar el dimecres 9 d'agost a la pista poliesportiva, es va projectar la pel·lícula "Matrix". ■

Imatge d'una de les sessions de Cinema a la Fresca.

Festa d'inauguració de temporada a les piscines

L'obertura de les piscines de Bescanó per a la temporada d'estiu d'enguany es va celebrar amb una jornada de portes obertes i una festa que es va celebrar el dissabte 17 de juny al vespre i va consistir en una cantada d'havaneres a càrrec del grup Llops de Mar. A més de gaudir de l'actuació, els assistents van poder degustar els bunyols i el moscatell que ofería l'organització, que va anar a càrrec de l'Ajuntament. ■

Imatge de la inauguració de la temporada 2000 a les piscines.

Nit de la Poesia

El divendres 28 de juliol es va celebrar a les piscines de Bescanó una nova edició de la Nit de la Poesia, un acte inclòs dins la programació de les Nits d'Estiu-2000, organitzades per la Regidoria de Cultura i Ensenyament de l'Ajuntament. En el decurs de l'acte, que va comptar amb una bona assistència de públic, es van recitar obres de poetes del nostre país i la lectura de les poesies va anar a càrrec de les persones que apareixen a la fotografia. ■

Els participants a la Nit de Poesia 2000

Bescanó té milers d'anys?

En un poble és bo que hi hagi gent que s'ocupi de buscar noves tècniques i nous recursos que siguin per al bé de tots. També és bo que hi hagi gent que busqui en les arrels més antigues per fer surar la història, els records del passat i la manera de viure més antiga. Hi ha molta gent que té aquest afany i a Bescanó en tenim constància de gent que furga en la nostra història per poder presentar uns models de vida antics que ens identifiquin a tots amb les nostres arrels. A LA PILASTRA no volem els mèrits d'investigadors, que no ho som, però sí que volem donar constància escrita de totes les investigacions i troballes que es facin i ens vulguin comunicar.

També oferim les pàgines de la revista a totes aquelles persones que vulguin que quedi per escrit el mèrit dels seus esforços i troballes. Avui volem parlar de la troballa que varen fer en Xavier Sintès i en David Ortega, dues persones que, juntament amb en Gerard Roca, portaven dos anys fent investigacions històriques.

LA PILASTRA agraeix la col·laboració que ens ha donat en Gerard Roca i Ayats, molt amant i estudiós de les "pedres antigues", i que en un futur ens permetrà explicar noves troballes les quals, molt probablement, ens faran pensar en poblacions al nostre municipi d'uns milers d'anys d'antigor.

Per poc que ens parem a pensar, veurem que al municipi de Bescanó es donen totes les condicions necessàries per al desenvolupament de vida. Restes trobades a

Montfullà ens poden fer pensar en l'edat de pedra, a Estanyol amb els ibers. A Vilanna amb... (no puc acabar de dir què hi trobarem perquè en aquests moments és motiu d'una tesi doctoral a la Universitat de Tarragona).

Tres dels quatre pobles que conformen l'actual municipi de Bescanó porten nom d'origen clarament llatí -Montfullà, Estanyol, Vilanna-, en canvi, Bescanó, també llatinitzat, té arrels indoeuropees que ens fan pensar en la seva antiguitat. Hi ha vestigis clars que ens indiquen el pas per Bescanó de diferents pobles que han conviscut en aquestes terres. Entre altres, i sense tancar la llista, podem citar: els ibers, els romans, els àrabs, els carolingis, els francesos, de tots els quals hi ha vestigis, com a mínim del seu pas per aquestes contrades.

El mosaic romà de Montfullà

En Xavier Sintès i en David Ortega (algun dia els haurem d'entrevistar) a la tardor de 1987 van trobar, amb motiu de les obres que es feien a la Parròquia de Montfullà, una peça de mosaic que els va semblar molt interessant. Varen assabentar de la troballa a l'alcalde, que

els va prometre una ajuda. Uns dies després, el Centre d'Investigacions Arqueològiques va fer les convenients investigacions i excavacions per poder veure el mosaic en tota la seva extensió.

El mosaic té uns sis metres quadrats i formava part del paviment d'una habitació d'una vil·la romana, com

d'altres que devia haver-hi al voltant de Girona, i el seu estat de conservació era excel·lent, segons paraules de Xavier Nieto, director de l'excavació. La vil·la romana en la qual es troba el mosaic havia de ser econòmicament important i de mitjans del segle I. Segons el tècnics, que consideren que el mosaic és una peça molt valuosa i espectacular, és probable que es puguin trobar més habitacions de la mateixa vil·la.

A més del mosaic, es va trobar part d'un esquelet humà, probablement d'una persona vella, que es creu que és posterior al temps de la vil·la romana. Les autoritats locals van prometre tota l'ajuda que els fos possible donar. Cal destacar l'interès que va mostrar i l'assessorament que va donar el bescanoní Narcís Soler i Masferrer des del càrrec de director del Museu d'Art de la Diputació de Girona que ocupava aleshores.

En aquests moments, després de 13 anys, es desconeix el valor de la troballa, les possibilitats d'excavació i si es perdrà totalment. Des de LA PILASTRA aixequem la nostra veu perquè aquest mosaic no quedi en l'oblit i no hagin de passar cent anys per redescobrir-lo. Sabem que calen molts diners per fer aquesta investigació, que és molt difícil la seva conservació i que hi han d'intervenir altres administracions. Ens sembla que, per qui correspongui, es facin, davant de la Diputació de Girona o de la Generalitat, els passos precisos per saber com han acabat les investigacions, quin tipus de documentació

s'ha elaborat sobre el cas, les fotografies oficials i quines troballes es podrien mostrar i conservar en el Museu Etnològic i Històric de Besanó per a gust i alegria de tothom. ■

Nota Bene: Quan aquest reportatge ja estava tancat, ens han arribat notícies, bones notícies, que donen fe que el nostre consistori no ha estat adormit i ha fet diverses diligències que han donat (o donaran aviat) per fruit un conveni amb la Universitat de Girona per fer els estudis previs necessaris, les divulgacions científiques que demanàvem, per tal de mostrar el mosaic al públic en general,...

Nota: Per elaborar aquest reportatge hem consultat els periòdics gironins "El Punt" i "Diari de Girona" del 18 de novembre de 1987.

Lluís Comamala i Giralt

Alba Bescanonina IV

De 1982 a 1985

A la reunió del 24 d'agost de 1982, s'acorda la dimissió de tota la Junta presidida per en Pere Tarrés per avançar uns mesos la convocatòria d'eleccions i es convoca Assemblea extraordinària per al dia 3 de setembre del mateix any. En aquesta assemblea es dona compte detallat de les últimes activitats que s'han fet -no diu quines-, es demana suport a l'actuació de la Junta i, a causa dels "problemes acumulats" -no diu quins-, es proposa fer eleccions, acordant l'Assemblea que les eleccions es facin el dia 25 de setembre.

És temps de moviment polític i no són molt llunyanes les eleccions municipals i les diferents tensions polítiques presents a l'entitat en general i a la junta en particular fan pensar que seria bo col·locar davant l'Associació a persones que es donin a conèixer, adquireixin prestigi i puguin tenir possibilitats en les municipals. Això dona fe

de la importància social i política que ha adquirit l'Associació, una circumstància que a la llarga, com es veurà més endavant, pot arribar a suposar la mort de l'Alba.

En l'Assemblea del 25 de setembre formaven la mesa electoral Narcís Carreras, Lluís Comamala i Francesc Rigau i va sortir elegida una nova Junta integrada pels següents membres: Ferran Illa Nieto, com a president; Joan Ciurana Comas, com a vicepresident; Eduard Vizaïno Ramió, com a secretari; Carme Pol Busquets, com a tesorera; i Carme Aubert Casadevall, Pere Boschdemont Costabella, Ferran Massaneda Malagelada, M. Àngels Roca Gri i Fidel Serrat Morales, com a vocals.

Després d'un temps prudencial per presentar reclamacions, suggeriments o esmenes, es va donar per elegida la nova Junta que, políticament, i amb algunes excepcions, era propera a la desapareguda Unió Bescanonina. ▶

El mandat d'aquesta Junta es caracteritza per la seva inoperància. En el termini d'un any no hi ha cap acta escrita, ni la de la seva constitució, ni cap mena de programa. Les activitats normals es van fent més per inèrcia i per la bona voluntat dels membres de la Junta, que no pas per un pla directriu establert.

La política hi va jugar una mala passada. Hi va haver eleccions municipals i el president de l'Alba va ser elegit alcalde de Bescanó per CiU contrariant les esperances d'algun partit polític que el volia rendibilitzar.

És a la reunió del 18 d'agost de 1983 quan la Junta atén la petició de dimissió del Sr. Illa amb motiu d'haver estat escollit democràticament alcalde de Bescanó i perquè creu que és incompatible exercir els dos càrrecs a plena satisfacció de tothom.

La Junta accepta la dimissió i una altra vegada el Sr. Ciurana actua en funcions de president de l'entitat. La Junta es reuneix el 29 d'agost de 1983 i la deixen per motius personals plenament justificats els vocals M. Àngels Roca i Fidel Serrat. Aleshores es produeix una ampliació de la Junta al entrar-hi els Srs. Miquel Gironès, Joan Coll, Miquel Llach, Baldiri Torras, Francesc Blanquera, Lluís Solé i Marc Bataller. La seva entrada queda supeditada a la celebració d'una nova Assemblea. Consta el vot contrari dels Srs. Massaneda i Vizcaino contra dos d'ells. El nou secretari serà el Sr. Miquel Gironès i el tresorer el Sr. Vizcaino. Es fan les activitats normals a l'Alba.

Durant aquesta època s'aguditzen els problemes per a l'equip d'hoquei que, davant la incomprensió reiterada de l'equip de govern de l'Ajuntament, comença el període nòmada per diferents poblacions que el varen acollir amablement i que a la llarga significaria la seva desaparició.

Aquest període es caracteritza pel suplantament que fa la Junta del poder democràtic de l'Assemblea General. Es pacten uns càrrecs i es presenten a l'Assemblea General com un fet consumat per a la seva ratificació.

El 12 d'octubre es procedeix a reorganitzar la Junta, accedint a la presidència el Sr. Miquel Gironès. A la mateixa reunió es convoca Assemblea General per al dia 15 del mateix mes contravenint les normes estatutàries de l'Entitat.

En surt una nova Junta que no ha passat plenament per unes eleccions lliures i democràtiques encara que sí legitimades per l'Assemblea General, que no s'hi oposa. Aquesta nova Junta queda integrada de la següent forma: Miquel Gironès Bosch, com a president; Joan Ciurana Comas, com a vicepresident; Llorenç Gironès Ferrer, com a secretari; Eduard Vizcaino Ramió, com a tresorer; i Carme Aubert Casadevall, Joan Coll Viader, Carme Pol Busquets, Miquel Llach Güell, Baldiri Torras Farrés, Pere Boschdemont Costabella, Ferran Massaneda Malagelada, Francesc Blanquera Plaja, Marc Bataller Borrell i Lluís Solé Perich, com a vocals.

El més important de l'Assemblea va ser que van registrar-se fins a 14 intervencions del públic, la qual cosa dóna a entendre un descontentament generalitzat. Algú criticava obertament al Sr. Illa, qui va contestar en defensa dels seus drets. Uns altres troben deficient l'estat de comptes presentat i el tresorer al·lega la rapidesa amb què els ha hagut de presentar. El Sr. Jaume Mas protesta per la forma amb què s'ha procedit al nomenament de la Junta.

En la primera reunió de la nova Junta, el president proposa una renovació quant a l'actuació dels seus membres per tal d'adequar-la al seu temps i fer-la més operativa. Es proposa fer un inventari dels béns de l'Alba.

A la reunió del mes de gener de 1984 el Sr. Ciurana torna actuar com a president en funcions per accident de Miquel Gironès. De la reunió en destaca constatar la divergència profunda que encara es té amb Joia Nostra i els problemes que hi ha entre el C.E. Bescanó i els equips de l'Alba. També es dóna compte del comportament inadequat d'alguns joves a la sortida que es va fer a la Molina.

Hi ha problemes de comportament de la mainada al cinema, els equips de futbol depenents de l'Alba obtenen una excel·lent classificació, les queixes s'estenen al futbol i l'Associació de Pares d'Alumnes, alguna petita indisciplina al campament del Subirà és tallada de soca arrel pels responsables. L'equip d'hoquei continua el seu desterrament, ara a Salt, i existeixen fortes divergències entre diferents membres de la Junta en la manera d'actuar.

El 15 de novembre es convoca Assemblea General per al dia 25 de gener de 1985.

Es presenta un problema amb la Guàrdia Civil quan el seu cap creu que els fills dels agents del cos haurien de tenir entrades gratis per als actes que s'organitzen al cinema Unió, i la Junta acorda prendre mesures sobre la qüestió. Apareixen unes pintades a l'interior del cinema i s'acorda parlar amb els pares de les noies interessades perquè no es torni a repetir.

Fa un temps que sembla que la Comissió dels Reis Mags vol portar un camí independent de l'Alba. El Sr. Gironès assegura que aquesta Comissió forma part de l'Alba, afirmació que corrobora que va per lliure, però no es va fer res per tornar-la al camí. Cal pensar que tot el patrimoni de la Cavalcada és propietat de l'Alba. Comença l'època en què es vol anul·lar el pes social de l'Alba. Penseu en la correlació que hi ha entre aquestes paraules: Bescanó, Alba i Cavalcada de Reis.

La notícia important i negativa per Bescanó és que l'Alba deixa de fer cinema de manera habitual, amb la qual cosa desapareix el primer motiu per a la creació de l'Alba actual. Cal entendre que circumstàncies ben diverses hi obligaren. ■

Lluís Comamala

Josep Frigolé, tota una vida dedicada a la construcció

On i quan vàreu néixer?

Vaig néixer a Bescanó el 16 de setembre de 1911.

Us coneix per algun motiu la gent del poble?

N'hi molta que em coneix per en Pepet de can Mateu, que era el nom del meu pare.

On i quan temps vàreu estudiar?

Amb 8 anys vaig anar a l'escola de Bescanó, on a més dels nens del poble també estudiaven els de Montfullà i Vilanna, amb el Sr. Lluís Moreno i quan aquest mestre va anar a la de Salt vaig seguir-lo.

Tot i que jo volia ser mestre, quan tenia 15 anys i era l'hora d'anar a la Normal, vaig decidir deixar els estudis per posar-me a treballar i ajudar al pare, ja que aleshores a casa hi vivíem els pares, dues àvies, la meva germana i jo i la situació no era gaire bona. Manàvem un tros de terra i anàvem tirant com podíem... Sort que vam entrar a treballar a la Grober, fent el manteniment i totes les obres que s'hi havien de fer.

On vàreu començar a treballar?

Vaig començar a treballar a l'empresa de construccions que el meu pare havia fundat l'any 1887. Eren uns anys difícils i sort en vam tenir de començar a treballar per la Grober fent el manteniment i totes les obres que s'hi havia de fer.

Quines feines heu desenvolupat a l'empresa familiar?

Vaig començar a treballar com a aprenent i als 18 anys ja era paleta. L'any 40 vaig passar a fer-me càrrec de l'empresa tot sol després d'haver-la dut uns anys conjuntament amb el pare. Al retirar-me als 65 anys se'n va fer càrrec el meu fill, però, tot i que des d'aleshores mai més no he tornat a agafar una paleta, no m'he desentès mai de l'empresa i encara ara faig algun encàrrec i porto el control de les obres que fem a les fàbriques de la Gasol de Salt i Montfullà. En concret, a més d'avisar el meu fill del que fa falta fer-hi o del material que s'hi ha de portar, cada dia anoto en una llibreta les obres que s'hi fan, unes anotacions que serveixen perquè a final de mes el meu fill faci les corresponents factures.

Quines obres ha fet l'empresa en tots aquests anys?

Hem treballat molt per Bescanó, on a més de cases per a particulars vam fer el cinema Unió, vam reformar Can Sambola quan va traslladar-s'hi l'Ajuntament, vam refer el carrer de Dalt,...- i pels pobles del voltant. I també hem construït a d'altres localitats com Calella de la Costa, on vam anar-hi quan jo era aprenent, Santa Coloma, on férem un parell de cases, o Barcelona, on vam fer una casa i també hi havíem fet força "remiendos" fins que vam decidir deixar-ho.

També hem fet molta feina per indústries, primer per la Grober i des de l'any 1946 per la Gasol de Salt. Així, vam fer les fàbriques de Salt Manufactures Costa Brava

En Josep Frigolé treballant de paleta quan era jove.

La targeta d'identitat que van donar-li quan van mobilitzar-lo l'any 1937 arran de la guerra civil.

L'any 1947 quan era de la Junta Directiva del Bescanó.

I, que es va cremar, i Manufactures Costa Brava II, la Gasolcolor de Monfullà i la Levi's de Bonmatí.

Durant 50 anys hem fet les obres de manteniment de la sèquia Monar i hem reparat totes les avaries que hi havia des de Bescanó fins a l'entrada a Girona.

A més, després de la guerra vam fer les obres de restauració de moltes esglésies, la primera de les quals va ser la de Girona de l'ordre de les Germanes Vetlladores de Sant Josep, unes monges amb les quals havia tingut relació perquè l'any 36, quan va esclatar la guerra, elles eren a Can Salló i nosaltres vam treballar-hi. Després vam rehabilitar l'església de Salt, vam fer la capella nova de les Dominiques de Salt i vam treballar a l'església de Montfullà. A continuació vam restaurar l'església vella de Bescanó i vam fer la nova, i després vam treballar a les de Vilanna, Bonmatí, Constantins i les Serres. De fet, el bisbe Cartanyà deia als capellans que m'anesin a buscar a mi per fer les restauracions. A més, també hi penjava les campanes i encara conservo l'eina que feia servir per pujar-les, una feina feixuga perquè pesen força, sobretot la de Salt, que és la més grossa que vam instal·lar nosaltres.

Abans heu parlat de la guerra civil, com vàreu viure-la?

Quan va esclatar treballàvem a Can Salló i a la fàbrica i vam continuar treballant fins que no vam tenir més diners per pagar.

L'Ajuntament em va fer director de la Col·lectivitat de l'Edificació de Bescanó, on treballaven tots els aturats que hi havia al poble. Jo duia el control de la relació de treballadors, que el juny de 1936 era de dinou i l'any 1937 era de més de trenta, i dels salaris de cadascun. També m'encarregava d'anar a Girona a buscar a la Generalitat els diners per satisfer els jornals. Recordo que anava a buscar els diners a la Caixa de Girona, a la plaça de l'Oli, on tenia firma autoritzada, una feina aquesta que vaig fer fins que vaig haver d'incorporar-me.

Amb el crèdit de la Generalitat vam fer diferents obres al poble: vam refer el carrer de Dalt, que s'havia fet al segle XIX, era estret i no estava pavimentat, vam fer el safareig públic, les clavegueres de la plaça i dues més, una de les quals va al rec, un altre safareig,...

Quan vàreu incorporar-vos?

Al principi no havia d'anar-hi perquè em consideraven no apte per al front per una cama trencada, però finalment vam mobilitzar-me el setembre de 1937. Jo només havia de presentar-me dos cops per setmana al "Cuartel de Artillería Fermín Salvochea", de Barcelona, amb un paper que deia que estava pendent del veredict sobre la inutilitat, però un dia em vaig trobar que en comptes de soldats hi havia guàrdies civils i van dir-me que aquell paper no valia res i que havia d'anar al front d'Aragó. Aleshores un conegut em va facilitar la fugida de la caserna i vaig anar amb tren fins a Bescanó, on dies després, quan la policia em buscava, vaig haver de fugir

Acabant el campanar de l'església de Sant Llorenç l'any 1955.

per la finestra de la cuina de casa i amagar-me fins que l'octubre del 37 vaig poder passar a França.

Com va passar la frontera?

No vaig aconseguir passar fins al tercer intent, ja que la primera vegada vaig anar amb un conegut de Girona que era taxista i passava gent, però vam trobar-nos que hi havia un control de la guàrdia civil al pont d'en Manol i vaig haver de tornar a peu i de nit de Figueres a Bescanó; i el segon cop havia d'anar amb un que passava gent dels voltants de Figueres, però no es va presentar i vaig haver de tornar a casa un altre cop, en aquesta ocasió amb tren.

La tercera vegada vaig sortir de Bescanó en direcció a Figueres amb bicicleta juntament amb la meua germana, el pare i un matrimoni conegut. Vam passar per la vora de Banyoles per camins i en el lloc on havíem quedat ens esperaria un peó que portava un mocador lligat al coll i que ens va fer anar cap a una carretera que passava pel mig d'oliveres. Aquella mateixa nit vaig passar la frontera pel lloc on hi ha el monument al president Lluís Companys.

Què recordeu de la vostra estada a França?

A França vaig anar a viure a casa d'un oncle que tenia a Perpinyà i no vaig tornar fins que es va acabar la guerra. Vaig trobar feina i amb els diners que guanyava vaig poder ajudar a la família de Bescanó, a la qual vaig enviar força paquets amb menjar -pa, arròs, patates, llaunes de sardines, formatge, sucre, xocolata, cafè, bacallà, llet,...- i d'altres articles de primera necessitat -pastilles de sabó, sabatilles, fulles d'afaitar, mitjons, mistos, tabac...-. El primer paquet a casa vaig enviar-lo el 13 de desembre de 1937 i el que hi havia, que pesava 5 kg, em va costar 44'25 francs, mentre que l'últim vaig enviar-lo el 19 de gener del 39 i el que hi havia pesava 10 quilos i m'havia costat 97'80 francs. Aquests paquets, però, no els enviava directament a casa, sinó a una parenta de Girona, i les cartes les escrivia a nom d'una tia meua.

Aquests paquets van ser d'una gran ajuda per a la meua família, que molts cops intercanviava productes com el tabac per coses que necessitaven més. Així, per una caixa de toscanos, la meua dona i la meua germana aconseguien oli a Vilajuïga.

Com va anar la tornada a Bescanó?

Vaig tornar el març de 1939 juntament amb dos cosins d'aquí que havien passat la frontera més tard que jo i que també vivien amb l'oncle de Perpinyà. Ens van dur amb furgoneta fins a Sant Llorenç de Cerdans i d'allà fins a Bescanó vam anar-hi a peu, fent nit en una casa de pagès que hi ha a sota la Mare de Déu del Mont.

Un cop a Bescanó la vida no va ser fàcil, però es va anar normalitzant poc a poc i de seguida vaig posar-me a treballar a l'empresa de casa, que va anar creixent i fins i tot va arribar a tenir 48 treballadors.

On vàreu fer el servei militar?

El vaig fer l'any 1932 en el "Cuartel de Sant Francisco", del carrer del Carme de Girona.

Què ens podeu dir de la vostra dona i la resta de la família?

A la meua dona, que es diu Rosa Teixidor Palou, la vaig conèixer anant a ballar a la sala de ball "El Bescanoni" quan ella tenia 15 anys. Ella treballava a la Grober i vam anar festejant fins que ens vam casar el 16 de desembre de 1932. Després vam tenir dos fills, la Isabel i en Mateu, i ara ja tinc quatre néts i dos besnéts.

Quines han estat les vostres aficions?

Sempre he sigut afeccionat a l'excursionisme i de solter ja feia sortides als llocs on podia arribar-hi amb bicicleta, com el pantà de Sau, la Salut..., però l'afició forta comença després de la guerra i, sobretot, a partir de tenir moto, la primera de les quals va ser una BCA de 2'5 cavalls que vaig comprar l'any 1942, mentre que la segona va ser una Sacocho i la tercera una NSU. Més endavant vaig comprar-me un Jeep, que encara ara faig córrer de tant en tant per anar d'excursió a la muntanya.

Les excursions les feia gairebé sempre amb una colla, que normalment era d'entre 6 i 12 persones, i vam anar molts cops al Pirineu, tant a la part de la Cerdanya com a la de la Vall d'Aran i les valls d'Osca, per això he pujat a tots els pics importants: l'Aneto, la Pica d'Estat, Finestrelles, Bastiments, Gra de Fajol, Puigmal,... i he fet força travesses, com la de Núria a Ull de Ter, passant per Nou Creus, Nou Fonts, Tirapits, Coll de la Marra-na...

També he anat al Montseny, he recorregut el Ter de cap a cap, des d'Ull de Ter fins a la desembocadura a la platja de Pals...

També sou afeccionat al futbol, oi?

El futbol és la meua segona afició i tot i que m'agraden tots els equips catalans fa molts anys que segueixo el Barça, encara que ara no vull saber-hi gaire res perquè parlen massa de milions i són una colla de pesseteros. Com a anècdota, recordo que l'any 1943 una colla de Bescanó vam anar a veure un Barça-Madrid, que va acabar 3 a 0 i com que hi havien dos dies de festa vam

Amb una colla de companya al Canigó l'any 1983.

quedar-nos a dormir a Barcelona i vam fer-nos unes fotografies a les Rambles vestits de mariners.

El Bescanó és un punt i apart, ja que tant abans com després de la guerra vaig ser a la Junta Directiva del club i a la dècada dels 40 vaig presidir-la. A més, vaig ser dels fundadors de la segona etapa del club.

Quins altres càrrecs de responsabilitat heu tingut al poble?

Vaig ser jutge de pau durant un període de 13 o 14 anys dividit en dues etapes i també vaig ser el delegat del poble quan l'any 1942 es van traslladar els cossos que estaven enterrats a l'antic cementiri de sota l'església de Sant Llorenç i encara tinc la relació de tots els difunts que es van enterrar en els nínxols nous, en alguns dels quals n'hi vam posar més d'un. Com a anècdota, recordo que hi havia enterrada una nena que havia mort escaldada perquè després de néixer van posar-la en aigua massa calenta.

Com us trobeu de salut?

La veritat és que fa 30 anys que no he fet cap dia de llit. M'han operat de cataractes a tots dos ulls i des de fa un temps em noto pitjor de cames i memòria, però mai no he tingut una malaltia forta i em trobo força bé i per això encara tinc carnet de conduir.

Per acabar, com us entreteniu des que esteu jubilat?

La veritat és que des que vaig jubilar-me el temps m'ha passat sense adonar-me'n. Per entretenir-me, la televisió no m'agrada massa, però miro les notícies, i el que sí faig és llegir molt, sobretot la premsa, ja que rebo "La Vanguardia" des que l'any 1931, a l'època de la República, el meu pare s'hi va subscriure. Recordo que abans la portava el tren de 2/4 de 12 del migdia i que durant la guerra a casa van estar un temps sense tenir-la.

També m'agrada anar amb cotxe fins a Salt, vaig sovint a Perpinyà perquè hi tinc parents i he fet algun viatge pel nord de Portugal i d'Espanya i pel sud de França.

A més, des que vaig jubilar-me vaig començar a col·leccionar eines i materials que havíem fet servir antigament i ara ja tinc un petit museu. On sempre tinc alguna cosa a fer per entretenir-me. ■

R. Ponsatí

L'ecologia de cada dia

Seguint amb els consells que hem anat donant en les darreres Pilastres, tractarem en aquesta tres qüestions relacionades amb els reciclatge. Els hem titulat: **No llencis els diaris, Recicla el vidre i Dóna la llauna.**

Alba Alsina, 6è nivell.

Clara Reverter, 6è nivell.

No llencis els diaris

Si partim de la base que es necessiten gairebé 50.000 hectàrees plantades d'eucaliptus o 140.000 de pi roig per fabricar els diaris que es llegeixen a l'Estat espanyol en un any, ens adonarem que cal fer quelcom per aturar d'alguna manera aquesta despesa de fusta.

Quan va néixer la indústria paperera ho va fer basada únicament en el reciclatge a partir de draps de cotó i lli. Va ser a finals del segle passat quan davant la demanda de paper es van desenvolupar tècniques per a l'ús de la fibra de fusta en la fabricació de paper. Actualment es fabrica gairebé tot el paper amb pasta de fusta i no s'utilitza el reciclatge tal com seria necessari, només es reciclen la meitat, més o menys, de les tones de paper que utilitzem.

I què podem fer?

Utilitzar paper reciclat ecològic. Per fabricar paper reciclat s'utilitza d'un 30 a un 50% menys d'energia.

Recordem que el paper reciclat que no sigui ecològic no és recomanable si s'ha fet servir clor per blanquejar-lo. Cal fer servir aigua oxigenada o altres productes no contaminants.

No llencis els diaris a les escombraries. Utilitza els contenidors de paper.

Recicla el vidre

El vidre es va inventar fa uns 3.500 anys. Es fabrica a partir de sorra, calç i carbonat càlcic que cal escalfar fins a 1.400°C fins que es fonen del tot i esdevenen transparents. Tot això vol dir una despesa molt gran d'energia que caldria estalviar en tot el que sigui possible. Pensem que l'energia que s'estalvia en reciclar una ampolla de vidre pot mantenir una bombeta de 100 vats encesa durant més de 4 hores. El vidre fabricat amb material reciclat redueix la contaminació produïda en el procés en un 20% i la contaminació de l'aigua en un 50%.

Per altra banda, les ampolles de vidre no retornable que estan tant de moda consumeixen tres vegades més energia que les tornables i reciclables.

I què podem fer?

Guardar les ampolles de vidre a casa i quan en tinguem una colla portar-les als contenidors que hi ha pel poble.

Triar aquells productes que es venen en ampolles de vidre retornable i estar-se de comprar els productes en ampolles no retornables.

Abans de llençar una ampolla pensem si en podem treure alguna utilitat.

Cristina Martinez, 6è nivell.

Dóna la llauna

L'alumini és el metall més abundant a la Terra, però extreure'l és un procés realment costós. Penseu que quan el van descobrir (l'any 1820) valia més que l'or. Les primeres llaunes van aparèixer l'any 1963, però avui és el principal ús que se li dóna a l'alumini.

Però l'alumini com a metall que és, no es desfà, no es passa, no es fa malbé i si el llencem en un abocador d'aquí 3.000 anys encara hi serà.

Amb el reciclatge de les llaunes d'alumini es podria estalviar l'energia suficient per proveir durant mig any una ciutat de 10 milions d'habitants.

Pensa que en utilitzar alumini reciclat es redueix en un 95% la quantitat de matèria primera i d'energia necessàries.

I què podem fer?

Reciclar totes les llaunes de begudes que utilitzem.

A fi que no ocupin tant espai, aixafar-les.

Pensar que es pot reciclar qualsevol cosa d'alumini: plats, el paper d'alumini dels entrepanes, safates de menjar i congelats,...

Començament de curs de l'AMIPA

Pel que fa al curs 2000-2001 que acabem d'iniciar, des de l'Associació de mares i pares d'alumnes (AMIPA) del CEIP Dr. Sobrequés podem destacar tres aspectes que considerem importants: l'ampliació del ventall d'activitats extraescolars, la dotació de material de psicomotricitat per al parvulari i la bona col·laboració entre tots els actors de la comunitat educativa.

Respecte al primer tema, aquest any ha estat possible afegir a l'anglès, la informàtica i la plàstica, les classes de teatre i l'escola esportiva, amb la qual cosa s'amplien les opcions que tenen els nostres nens i nenes a l'hora de fer activitats complementàries o aprofundir els ensenyaments rebuts dintre del programa oficial de l'escola.

L'altra qüestió que és motiu de satisfacció per part nostra és que gràcies a una subvenció de la Diputació de Girona, tramitada per l'Ajuntament, l'AMIPA podrà comprar material de psicomotricitat per als petits del parvulari per import d'unes 200.000 pessetes (el 50%

el pagarà l'AMIPA i la resta la Diputació de Girona).

I el tercer punt que volem ressaltar és que aquestes millores no serien possibles sense la col·laboració entre els mestres, l'Ajuntament i els pares. L'escola és una comunitat on conflueixen interessos diversos -algunes vegades, fins i tot, divergents, perquè no dir-ho- però que l'ha de guiar l'objectiu final de facilitar l'educació i l'aprenentatge de les nostres filles i dels nostres fills.

Per acabar, volem demanar la participació dels pares i mares a l'assemblea ordinària que es durà a terme entre final d'octubre i començament de novembre -el lloc idoni per exposar suggeriments i debatre idees noves- i avançar que una de les activitats que ens agradaria poder desenvolupar, entre d'altres, és la bossa de llibres de segona mà, cosa que permetria estalviar molts diners als pares i mares i que no quedessin tants llibres als prestatges com queden ara. ■

Associació de mares i pares d'alumnes

Les catifes de la diada de Corpus

Quan l'any passat vam pensar que arribava el dia de Corpus, ens va preocupar la calor que faria. De fet ens vam queixar que en feia molta i també ens vam queixar del vent que feia, que se'ns emportava les flors... però sempre hi ha un any pitjor i, és clar, com que aquest any tocava Corpus el dia 22 de juny, encara feia més calor que l'any passat i tot i que no feia tant de vent, també va ser un dia força feixuc.

Com sempre vam començar a recollir gespa i marro del cafè uns quants dies abans i vam anar a buscar flors amb els pares i els amics, però ens vam trobar amb la desagradable sorpresa que tot era sec i es feia molt difícil trobar alguna flor amb cara i ulls i que no estigués mústia. Però sempre hi ha idees i com el que compte és fer les catifes i ningú no ha dit que només es poden fer amb flors, vam començar a pensar possibles solucions a la manca de flors (de fet ja n'hi havia de flors, però no tantes com hauríem desitjat).

Uns cursos ho van solucionar agafant paper de seda de colors i pedretes petites. Es van dedicar a anar embolicant cada pedreta amb un trosset de paper de color i així van fer un munt de pedretes de colors diferents. I la veritat s'ha de dir, els va quedar una catifa que feia molta patxoca.

D'altres van pensar que podien buscar altres coses que fossin de color i algú va dir: -El blat de moro és de color groc! I ja està, d'aquesta manera es va solucionar el problema de la manca de ginesta. I el mill, i les vesses dels coloms, i el pinso del gos... Tot això els va ajudar a fer els colors que els faltaven i de fet també a realitzar una catifa la mar de maca.

I què me'n dieu de la gespa, les serradures, els flocs... Amb tot això vam poder fer les catifes i aconseguir que la mancança de flors no fos cap problema.

Un cop vam haver fet les catifes i com que el dia 22 de juny també era el dia de fi de curs, els mestres ens van donar coca amb sucre i ametlles i un suc que ens va anar d'allò més bé per matar el cuc i treure el ventre de pena.

Això de fer catifes és molt divertit i tot i la calor i la manca de flors, creiem que ho vam poder solucionar de manera ben satisfactòria.

Però també hem de dir que aquest any vam trobar a faltar les altres catifes que es feien, només érem els de l'escola i els petits de l'escola bressol municipal. Ja sabem que no hi havia tantes flors i que feia calor, però ens hauria agradat veure les catifes que feien l'altra gent, com l'any passat. Era molt bonic.

També ens hauria agradat que sortissin els gegants i els capgrossos, com es feia a Girona; tot i que aquest any no han fet catifes amb l'excusa que era fi de curs. I aquí a Bescanó, que no era fi de curs també i tots els nens i nenes de l'escola vam fer les catifes? ■

Activitats del Club Patinatge Bescanó

Des de juny fins a setembre i amb tres setmanes de vacances ha transcorregut un temps de poques activitats per al Club Patinatge Bescanó, però tot i així intentarem posar-vos al dia.

Proves Federació de Patinatge

Iniciació

Les patinadores del C.P. Bescanó Laura Creus, Paula Galindo i Elisabet Soler es van presentar a la tercera convocatòria de les Proves d'Iniciació "A" (Modalitat lliure i escola F.O.) que, promogudes per la Federació Catalana de Patinatge, es van celebrar a Ripoll el dia 16 de juliol.

A la tercera convocatòria de les Proves d'Iniciació "B" (Modalitat lliure i escola F.O.) que es van dur a terme a Lloret de Mar el 29 de juliol s'hi van presentar les patinadores del nostre club Èlida Matamala, Raquel Gómez, Cèlia Hoste, Paula Galindo, Neus Bagué, Aida González i Elisabet Soler.

Promoció

Les patinadores Alba Miralles, Laura Turón, Afra Gómez, Meritxell Angelats, Cristina González, Laura Fernández, Carla Galindo i Laia Font van representar el C.P. Bescanó en la modalitat d'escola (F.O.) i lliure de les Proves de Promoció nivell II que es van desenvolupar a Lloret de Mar el 9 de setembre.

Campionats de la Federació Territorial de Patinatge

El 18 de juny es va portar a terme a Girona el Campionat Provincial Aleví-Infantil de la Federació Territorial de Patinatge. El nostre club hi va presentar la patinadora Estefania Ruano (modalitat lliure i escola).

Festivals

El C.P. Bescanó va ser present amb el ball de grup "Rock" en el festival que va organitzar el Club de Patinatge de la Jonquera el 18 de juny.

En el festival organitzat el 15 de juliol pel Club Patinatge Salt amb motiu del seu 10è aniversari, vam ser-hi presents amb el ball de grup "Titànic".

També vam intervenir amb el ball de grup "Rock" en el Festival de Patinatge que se celebrà per la festa major de Sarrià de Ter el 9 de setembre.

Exhibició de la Festa Major de Bescanó

El dia 4 d'agost, i per col·laborar amb els actes de la Festa Major de Bescanó, vam realitzar la 3a Exhibició de Patinatge, que va comptar amb la participació de totes els patinadors/es del nostre club. El programa va ser el següent:

- Marxa del Club.
- Individuals a càrrec de patinadores de Promoció Federació/99: Neus Bagué, Laura Creus, Paula Galindo, Cèlia Hoste i Raquel Gómez.
- Individuals Campionat Federació: Gemma Masmiquel i Ester Padilla.
- Individual molt especial a càrrec de l'entrenadora Laura Pujol.
- Balls de grup "Rock" i "Titànic".

I la cloenda de l'exhibició va anar a càrrec de les patinadores Anna Juvé, Olga Costa, Raquel Llagostera, Èlida Matamala, Anna Obrero, Rut Palma, Laura Claparols i Cristina Masó, que ens van oferir el ball "Contradance". Cal destacar que aquest grup de patinadores es prepara per presentar-se a la competició de Conjunts d'Exhibició de la Federació de Patinatge.

Per altra part, el 3 de setembre vam fer una exhibició de patinatge a Sant Pau de Segúries amb motiu de la festa major d'aquest poble. El programa d'aquesta exhibició va ser el següent:

- Ball "Contradance" a càrrec del grup de patinadores del Conjunt d'Exhibició.
- Ball de grup "Rock".
- Ball "Time To Say Goodbay" a càrrec de la parella de patinadors Jesús i Cristina.
- Actuació individual de la patinadora Cristina Maó.

Excursions i esbarjo

Tal com vam anunciar a l'anterior edició de la Pilastra, un grup de patinadores va anar de colònies de colònies esportives i de lleure a Sant Pau de Segúries. Val a dir que totes van gaudir d'uns dies de coneixença, amistat, patinatge i esbarjo.

Agenda

Començament de temporada de patinatge 2000-2001
Curset-Compitió-Perfeccionament

Inici: octubre

Edat: des dels 4 anys

Horari: dilluns i dimecres, de 2/4 de 6 a les 7 de la tarda.

Cal destacar que els patinadors del curset es recolliran a l'escola de Bescanó. Si desitgeu més informació, passeu pel pavelló els dilluns i dimecres a les 6 de la tarda i els dissabtes al matí, o bé truqueu als telèfons 972 44 25 46 (Sra. Rosa) i 972 24 34 25 (Sra. Paqui).

Anunciar-vos també que el 14 d'octubre celebrem la VII Trobada de Patinatge, en la qual ens acompanyaran els següents clubs: Camprodon, Campdevànol, Figueres, Breda, C.H. Girona, Salt, Farners, Cassà, Llagostera, Ripoll, la Jonquera, la Bisbal, Sarrià, Serinyà, Fornells, Celrà i Vilobí.

Per acabar, volem corregir una errada a la informació sobre les nostres activitats publicada en el número 9 de la Pilastra (juliol 2000). A l'apartat de Proves d'Iniciació "A" de la Federació celebrades el 13 de maig deia Paula Garrido on havia de dir Paula Galindo. ■

Club Patinatge Bescanó

Entrega de trofeus del torneig de tennis

El passat 3 d'agost es va fer l'entrega de trofeus i medalles als nens i nenes que han fet el primer curset organitzat pel Tennis Bescanó i que els dissabtes dels mesos de juny i juliol van participar en un torneig social disputat entre ells.

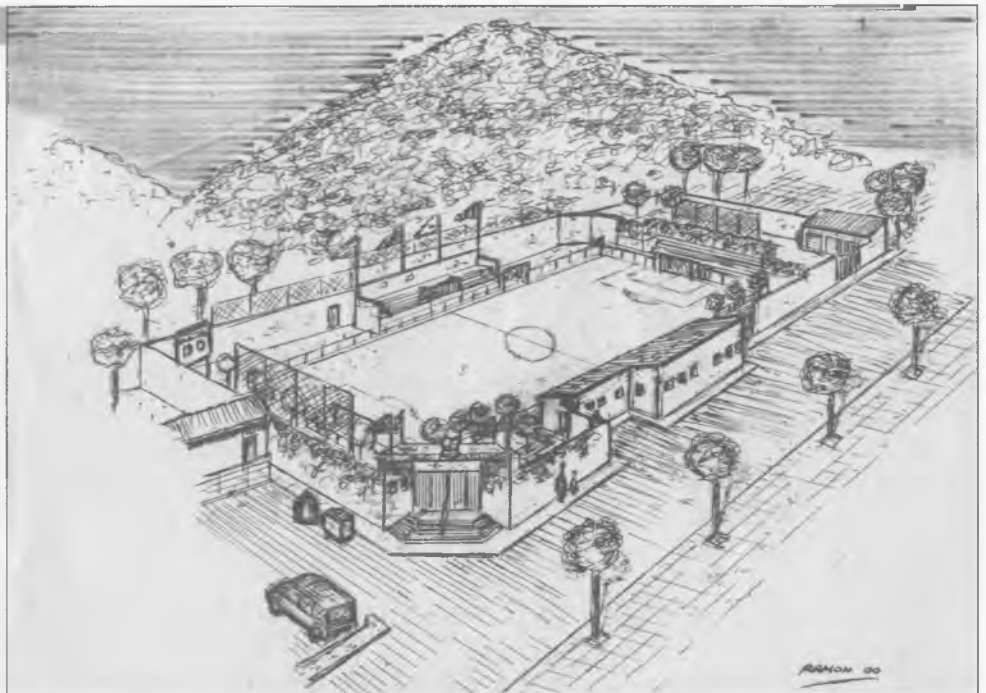
L'alcalde Xavier Soy va lliurar els trofeus als campions del torneig, en Jordi Suy i la Laura Segade, i l'entrega de les medalles a tots els participants al torneig, que es va cloure amb l'exhibició de tennis que la mainada va oferir al pavelló poliesportiu la tarda del dissabte 29 de juliol, va anar a càrrec de la monitora

Judit Serrat, que en el mateix acte va mostrar al poble de Bescanó el trofeu que l'acredita com a guanyadora de la Copa Catalana d'aquest any. Els nens i nenes del Tennis Bescanó també van aprofitar l'acte per lliurar a la citada monitora una placa d'agraïment per tot el que havien après gràcies a les seves classes.

Després de recordar-vos que el dia 23 de setembre es va iniciar el segon curset de tennis, només ens resta fer palès el nostre desig que aquesta nova temporada 2000-2001 encara hi hagi més mainada i gent gran que es decideixi a practicar el tennis. ■

L'alcalde Xavier Soy va presidir l'acte de lliurament de premis a la mainada que va fer el curset i va participar en el torneig social organitzat pel Tennis Bescanó.

Dibuix del camp de futbol de Bescanó.

Jugadors del futbol base del C.E. Bescanó.

La temporada 2000-2001 del C.E. Bescanó

El C.E. Bescanó agraeix a LA PILASTRA l'oportunitat que ens dóna per comunicar-nos amb tots els socis i en definitiva amb tota la gent del poble que estima el futbol.

Hem començat la temporada esportiva 2000-2001 amb la presentació de tots els equips que representaran el nostre poble per tota la província.

També us direm que, tot i que comencem de nou, les il·lusions i ganes de treballar seran les mateixes que cada inici de temporada, però, això sí, amb l'entrada de la nova Junta Directiva el que intentarem serà anar-les renovant dia rere dia.

Veïns de Bescanó en general, socis i no socis, Ajuntament i altres entitats del poble, volem fer-vos saber que necessitem la vostra col·laboració.

D'altra banda, volem informar-vos de la composició de la nova Junta Directiva, que és la següent: Jaume Solergastó Brugué, com a president; Justo López de Coca Galera, com a sots president, Ramon Nogué Pagés, com a secretari; Josep Tulsà Fagès, com a tresorer; i Antoni Soria García, Agustí Gifre Dalmau, Jordi Costa Cubarsí, Antoni Jiménez Àlvarez, Joan Malagelada Güell, Joan Martín Rodríguez i Joan Mainegre Fagès, com a vocals.

I també de l'organigrama esportiu del nostre club, que està coordinat per l'Octavi Medel, i l'integren els següents tècnics:

EQUIP	ENTRENADOR
1er Equip	Pedro Navarro
Juvenils	Josep Soler
Cadets	Josep Triadú
Infantils	Octavi Medel G.
Alevins	Octavi Medel C.
Benjamins A	Sergi Medel C.
Benjamins B	Francesc Márquez
Benjamins C	Josep Boada

Així mateix, volem assabentar-vos dels objectius del nostre club, que són els següents:

- Mantenir la categoria del 1er Equip del club.
- Fomentar el futbol base per a tota la mainada del poble per tal que en un futur el primer equip estigui format per jugadors del poble.

Per últim, comunicar-vos que hem mantingut reunions amb l'alcalde, el qual ens ha demostrat la seva bona disposició per la col·laboració de l'Ajuntament en les millores de les instal·lacions esportives. ■

La Junta Directiva

El cos sa

Hipòcrates (460-375? aC), el “pare de la medicina”, ha deixat a la medicina facultativa i a la tradicional una sèrie de conceptes que encara subsisteixen amb caràcter irrefutable. Del seu Tractat de pronòstic és aquesta frase que constitueix la columna vertebral o l'eix de bona part de la medicina naturista: “*Allò que conserva la salut cura la malaltia*”.

Aleshores... com pot i ha de curar-se la malaltia des d'un punt de vista hipocràtic? Si considerem la frase anterior, la resposta és: fent allò que hauríem hagut d' haver fet per conservar la nostra salut i deixant de fer allò que la perjudica.

També Hipòcrates aconsellà al metge una actuació humil -i cooperativa- amb el poder natural innat al ser humà, que en moltes ocasions reconduïx situacions de deteriorament, i, fins i tot, a la curació en alguns casos, inexplicables per a la medicina hospitalària. Aquest “poder natural” és, segons el savi de Cos, una capacitat curativa que actua “per ella mateixa”; actua sempre -i per impuls natural- cap a la salut, corregint les conseqüències de les nostres faltes, equivocacions o accidents, encara que no intervingui cap metge, fàrmac o teràpia.

El metge grec es va referir a aquesta força com Vix Medicatrix, l'impuls innat capaç de recalificar una fractura, cicatritzar qual-sevol ferida, regularitzar el metabolisme enfront les condicions climatològiques adverses o les nostres febleses internes -psíquiques i físiques-.

Aquesta tendència natural del cos intervé a cada situació, corregint, contrapesant, posant en acció subtils processos, amb resultats espectaculars. Per tant, la millor teràpia és a dins nostre, des de l'etapa gestacional -avui se sap que, a partir de les 28 setmanes de gestació, el futur nadó discrimina estímuls lingüístics que els fa positius o negatius-, i no es ven a la farmàcia. I és que el desig de curar-se no és cap abstracció teòrica, sinó una realitat fisiològica que posseeix propietats terapèutiques indubtables. Amb raó, el Dr. Ginzberg, de la Universi-

tat de Colúmbia, afirma: “*Cap progrés en el sistema de salut serà eficaç si el ciutadà no assumeix la responsabilitat del seu propi benestar*”.

És a dir, el millor que podem fer és donar una oportunitat a l'actuació del metge que mora en el nostre interior. Es tracta, doncs, de recuperar les defenses energètiques de l'organisme sense medicaments tòxics. El decàleg, segons els metges naturistes, ens el proporciona la Natura: aire, sol, aigua, terra, vestit, alimentació, exercici, dejuni, descans, higiene.

El problema és que moltes vegades no fem cas -o no

sabem escoltar o no ho volem fer- dels sorolls estranys dels budells, una punxada en un peu, un punt dolorós en una vèrtebra, un gra a la pell, una excessiva sequedat a la boca, amb gust salat, amarg, tirant a àcid...

Ens cal simplement fer les coses seguint el que naturalment ens ha estat donat: menjar a poc a poc, controlar l'estrenyiment, combatre les nostres angoixes amb activitats gratificants, fer allò que ens omple, conèixer les nostres limitacions per no demanar més del que podem donar, no culpar-nos d'actes passats que van podrint la calç dels ossos o ens porten moltes lumbàl-

gies, menjar de tot amb moderació, cremar els hàbits patògens que ens dissimulen l'alegria -fumar, beure-, comunicar-nos més i, sobretot, somriure més; ei, si pot ésser “cantant tot treballant”.

Dic això, perquè ara que comença la tardor sovintegen les al·lèrgies a l'alegria i l'ambient és propens al refredat i al plor per la pèrdua de l'estiu. Tota època de la vida, com cada estació, té el seu encís; només ens cal flairar-lo i respirar-lo poc a poc, encara que el dia a dia marejador no ens ho deixi fer.

Tenim tan poc temps per fixar-nos en la nostra respiració!

Sovint és més fàcil controlar la dels altres, sens dubte; Sí..., encara respira... I nosaltres, respirem? Com? ■

Dolors Vilamitjana

El racó dels nostres poetes

Sabem que a Bescanó hi ha gent que fa poesies, encara que potser sigui en un caire molt particular, íntim. És evident que respectem aquesta intimitat, però continuem oferint aquestes pàgines a qui vulgui que publiquem alguna de les seves poesies. Tot esperant les vostres lletres, aquesta secció continuarà comentant, de manera senzilla, alguns poemes de poetes nostrats.

A una oreneta

**Ofeguem els teus xiscles d'alegria
el mot inútil i la vil cançó;
i tes ales, ja prop, ja en llunyania,
frenètiques esborren la lletjor.**

Aquesta poesia la va escriure Carner en el seu recull poètic que porta per nom *El cor quiet* i està inclosa en "*Les estampes*".

El poeta reconeix meravellat la incapacitat d'expressar la bellesa que té el poeta. La senzillesa de l'oreneta ofega el "*mot humà inútil i vil*". Creiem que "*la cançó*" vol dir la poesia i si els xiscles de l'oreneta l'ofeguen ens fa pensar que als poetes els costa d'expressar la bellesa de les coses.

Per a Carner l'estampa de la humil oreneta és prou elegant per expressar la bellesa amb el seu verb poètic. ■

Lluís Comamala i Giralt

El racó de la llengua

**“Quan moren moltes branques
d'aulina, moren també moltes
dones”.**

Aquesta dita, recollida a Espinavessa, té una raó de ser: de l'alzina (*Quercus ilex*) de la família de les fagàcies, se n'ha fet -i se'n fa- un ús extern per a irrigacions vaginals, en cas d'inflamacions uterines.

L'alzina figura entre els primers arbres de grans dimensions i longevitat. Simbòlicament, a la Bíblia (Gn 12,6; 13,18; 35,8; Is 6,13; 61,3; Am 2,9; Za 11, 1-3) és un bé de Déu i signe de justícia i de fortalesa. La fama de l'alzina, doncs, li ve de lluny i quan encara a Borrassà s'escolta "*Any de brancs secs a les aulines, any de desgàcies*" es corrobora la divina simbologia. Al Llemosí, per indicar que una collita abundosa de glans assenyala una bona collita de tota mena de fruits per a l'any vinent diuen:

*“Quand d'agalans i a annado
fai boun seména touto l'annado”.*

Així mateix, els francesos diuen:

*“An qui produit trop de gland
pour la santé n'est pas bon any”.*

I els italians:

*“Anno ghiandoso,
anno cancheroso”.*

Observem, doncs, com l'Europa hereva del cristianisme perllonga, a través de la llengua popular, el llegat antic. Més curiositats encara: a Mataró contem que si es fa passar un criatura trencada pel tronc d'una alzina esberlada de dalt a baix, a les dotze de la nit de la vetlla de Sant Joan, se li cura la trencadura. Perquè la cura sigui segura, cal que les dues persones que es passen la criatura de l'una a l'altra siguin un home que es digui Joan i una dona que tingui per nom Maria.

L'escorça de l'alzina és astringent i les glans torrades, estomacals i combatien l'escorbut -per això, en època de molta fam l'impuls de moltes persones era menjar força glans-.

Desitgem a tots els lectors que "*essent més forts que una alzina*", retardin tant com puguin "*fer un pet com una gla*" o "*fer un pet com una cassanella*" -la cassanella és l'agalla que fan els roures i les alzines a causa de les picades de certs insectes-.

I a tots els noucasats, "*a bacó brunyidor, la gla millor*". Ho podem comparar amb el castellà "*El cerdo más ruin se lleva la mejor bellota*", que s'aplica generalment a l'home petit que es casa amb una bona pubilla o mossa. ■

Dolors Vilamitjana

Entreteniments

Ordena aquests rius segons la seva llargada.

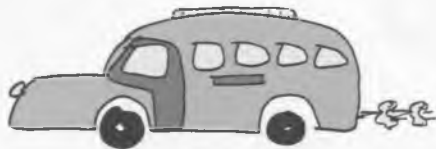
Congo	Lena
Volga	Amazones
Mississipí	Blau
Paranà	Nil
Ienissei	Groc
Níger	Yucon

SOLUCIO:
NIL, AMAZONES, MISSISSIPÍ, BLAU, GROC, CONGO, LENA, PARANÀ, NÍGER, IENISSEI, VOLGA, YUCON

Una colla de nens i nenes ha anat de colònies. Com que era lluny han fet el viatge en 2 tirades i han parat a esmorzar:

	DURADA
1a tirada	2 hores i 35 minuts
Esmorzar	25 minuts
2a tirada	120 minuts

Pensa ara, quanta estona han estat dins l'autocar, mentre durava el viatge fins a la casa de colònies?

Relaciona l'autocar amb la resposta correcta.

- 5 hores
- 4 hores i 35 minuts
- 6 hores
- 300 minuts
- 3 hores i 45 minuts

Llegeix la informació de la pantalla superior i fes el que et demana.

SOLUCIO:
SI, ESTARAN 2 HORES A LA PRIMERA TIRADA, 2 HORES A LA SEGONA TIRADA SON 4 HORES I 35 MINUTS

En Pere ha saltat: 4 m, 8 cm.

En Daniel ha saltat: 3m, 4 dm, 8 cm.

La Sandra ha saltat: 4 m.

La Rosalia ha saltat: 405 cm.

La Marta ha saltat: 34 dm.

Qui ha saltat més?

SOLUCIO:
EN PERE HA SALTAT: 4M, 8CM, SI ES QUI HA SALTAT MES HA SALTAT: 4,08 M. QUE ES LA LONGITUD MES LLARGA

En aquesta sopa de lletres hi ha 12 personatges de la sèrie de dibuixos Pokemon, els pots trobar?

I O V K B C H G P Y S G
B C W E F H S E G N Q X
E E L W P I N O E I L G
E L L O P Q F D N D P G
L P D L Y E S U G O I N
N O G W S S D L A R N R
O A B R A P T E R I S O
M Y G V J N R E M N I H
T P A R A S T O R A R Y
I N C H T X V G U Q H H
H L T A U R O S F T I R
M A C H O K E J M L V I

SOLUCIO:
ABRA, BELLSRUT, CLOYSTER, GENGAR, GEODULE, HITMONLEE, MACHOKE, NIDORINA, PARAS, PINSIR, RHYHORN, TAUROS

Busca 20 ciutats europees de més d'un milió d'habitants.

N H K T S E P A D U B S B V
L B E R L I N S O F I A C M
K G D C P P A I Q H R K D B
O R Y A A R H T J C Q L S U
L U W M R A S M E H G T L C
M B L S I G T L I N N U C A
U M O T S A O H K L E C X R
N A N E G N O P O T A S V E
I H D R A Q B E L G R A D S
C W R D A N E I V M F R J T
T D E A L I S L O P A N N E
P G S M M A D R I D D N T B
L E M A H G N I M R I B E B
C R A C O V I A C R O M A D

SOLUCIO:
AMSTERDAM, ATENES, BARCELONA, BELGRAD, BERLIN, BIRMINGHAM, BUCAREST, BUDAPEST, CRACOVIA, HAMBURG, LONDRES, MADRID, MILAN, MUNIC, NAPOLS, PARIS, PRAGA, ROMA, SOFIA, VIENA

AJUNTAMENT DE BESCANÓ